

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in posebne.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati L. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 30—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6-50	četrt leta 6-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.

Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Nemška nasilnost.

Razmere na železnicih, ki tečejo po slovenskem ozemlju postajajo čedalje neznosnejše, kajti nemško-nacionalna nasilnost je tako velika, da pride čisto gotovo do velikega viharja, če železniška uprava ne zapusti svojega stališča.

Že pred leti so Nemci spoznali veliki pomen železnice za nemško-nacionalne politične težnje. Spoznali so, da je potom železniške uprave najlaglje ustvarjati nemške postojanke na slovenskem ozemlju in odkar je bil prekanjeni Derschatta železniški minister, se vrši odvijanje slovenskega življa in nastavljanje nemških uradnikov in uslužbencev z brutalno doslednostjo. Derschatta je svoje dni, ko je nastal v državnem zboru boj za celjsko gimnazijo, proklamiral načelo: »In če Slovenci ti sočkrat dokažejo, da je kaka stvar zanje življenjskega pomena in da jim gre po pravici in po postavi, mi jim je ne dovolimo za nobeno ceno, ker je Nemcem vse v škodo, kar je Slovincem na korist.« Derschatta je moral sicer kot minister temu nemškemu vinu priliti nekoliko vode — to se je pokazalo, ko so ga slovenski poslanci prisilili, da je Wieserja z Jesenic odstranil — a v kolikor mu je bilo mogoče, se je svojega načela dosledno držal in je vse storil, kar je bilo v njegovih močeh, da bi železnice postavil v službo nemško-nacionalnih interesov. Kar se je delalo prej bolj iz komodnosti in stare navade, to je od Derschattovih časov pri železnici sistem: nastavljanje na slovenskem ozemlju čim največ nemških uradnikov in uslužbencev, odvijati Slovence in jih ne pustiti do kruha ter tako ustvarjati nemške kolonije med Slovenci.

Ni treba govoriti o tem, kaka socialna in gospodarska krivica, kaka politična in nacionalna nasilnost tiči v tem sistemu, ki se poslužuje povrh še najhujšega šikaniranja in zapostavljanja slovenskih železniških uradnikov in uslužbencev.

Neznosne razmere so prisilile slovenske uradnike in uslužbence, da so se v obrambo svojih materialnih, socialnih in narodnih pravic ustvarili posebne organizacije, da bi z združenimi močmi poskušali odbiti nasilnosti nemško-nacionalnih mogotcev in eksponentov nemških »Volksratov« ter največjih zastrupeljavcev javnega življenja v državi.

Obramba proti nemški agresivnosti — to je namen in naloga slovenskih železniških organizacij, in da je ta obramba nujna, ker nemška nasilnost že ne pozna nobene meje več, to je pokazal slučaj goriškega postajenačelnika Wieserja.

Slovenska organizacija je Nemcem seveda na poti. Ovira jih pri njihovem početju in zadržuje njihova prizadevanja kolikor toliko in radi bi ubili slovenski odpor zoper nemško dvajanje.

V nemških časopisih se je začela sistematična gonja zoper slovenske železničarske organizacije. Te organizacije bi Nemci radi zadavili in uničili, da bi bil zlomljen vsak odpor zoper nemško nasilnost, vsako kljubovanje nemškim naklepom in da bi mogli eksponenti nemških »Volksratov« neovirano in neženirano zasledovati svoje pogubno delo. Z lažmi in z denunciacijami delajo nemški listi. Iz silobrana porojene slovenske organizacije denuncirajo kot anarhistične, državni sovražne, trijalistične in vrag vеди kaj še vse in kličejo vlado, naj slovenske organizacije razpusti. Nemci imajo pri železnicih vso moč v rokah, vsa važna mesta, s katerimi je združen kak vpliv, so v njihovih rokah, vsa disciplinarna oblast nad uradniki in uslužbenci je njim izročena in svobodno delajo kar hočejo — pa jim še to ne zadostuje in radi bi iztrgali slovenskim uradnikom in uslužbencem še edino orožje, ki je imajo, edino obrambno sredstvo, organizacijo.

No, ker se držijo te organizacije postavnih mej in se poslužujejo samo postavnih sredstev in ker imajo v državi govoriti poleg eksponentov nemških »Volksratov« tudi še drugi faktorji, bodo morali nemško-nacionalni nasilniki s svojimi zahtevami že še malo potrpeti. Želeti pa bi bilo, da ministrstvo porabi to priliko in da enkrat že posveti v temne kote pri železnicih. Spoznalo bo take vnebovpijoče krivice in pristranosti, ki jih uganjajo nemško-nacionalni agitatorji na škodo vsemu prebivalstvu, na škodo državi, na škodo železnici in na škodo službi, da bo brez dvoma par mogotcev poslalo v penzijo in različne nemško-nacionalne agitatorje, spoznavši v njih prave anarhiste, razpodi na vse strani. To pa rečemo: zadnji čas je, da zagrabijo ministrstvo te nestrpne, nasilne nemško-nacionalne hujskače za goltanec in jim ga stisne tako, da se jim bo kar bliskalo pred očmi.

Dr. Zajec na Sv. Gori pri Zagorju ob Savi.

Poraz, katerega je doživel dr. Zajec na Sv. Gori, deloma sam priznava in to v sobotni in nadalje v ponedeljkovi številki »Slovenca«. — »Ljudski tabor na Sv. Gori.« — In zakaj? — Poraz ljudskih sleparjev naj bode paraliziran, in le vsled tega naj se da otroku ime. V resnici smešno! — Prilčno 300 ljudi z ženskami vred naj bode ljudski tabor?! Skromne so postale zahteve naših klerikalcev. Oni se zavedajo, da so že prekorali vrhunec svoje veljave.

Ne bomo se tu spuščali v podrobnosti glede Zajčevega okusa, pojasnili smo že v sobotni številki, kar je treba o tej politični ničli...

Čudno in zelo čudno je to, da niti z besedo ne omenja Kamile Theimerjeve. Morda je prišel dr. Zajec do spoznanja, da je bila oseba Theimerjeve, za njega kot našega poslanca smrtni udarec?

Pripozna tudi: Z glavo pokonci in ošabnimi koraki jo primaha Taufer kot predsedstvu ter z zapovedujočim glasom komandira: »Jaz sem Taufer (to je bilo že dr. Zajcu preveč, ker se mu je Taufer demokratsko predstavil), zahtevam besedo; če je ne dobim, ne garantiram, da se bo šod vršil.« Zakaj ste mu pa dali častno besedo, da dobi takoj za dr. Zajcem besedo in bo lahko svobodno govoril in tako tudi pozneje kmetu Ivanu Grabnerju.

Radovedni smo, čemu je dr. Zajec rekel, da se bode dala prosta beseda Tauferju in pozneje tudi Grabnerju? Naravno je, da dr. Zajec ni mislil, da se ob priliki romanja pokaže toliko odporne sile v Zasavskem pogorju proti klerikalni stranki. A ko je videl ta odločni odpor, spoznal zdrave nazore naših kmetov, je prišel do prepričanja: najbolje je, šod zaključiti in s tem se onemogoči vse.

Ponižen je tudi stavek: Tauferju se ni posrečilo razbiti šod. Bodi pojasneno: Taufer bi z lahkoto dosegel, da bi se dr. Zajca vrglo raz Gore in še huje bi lahko bilo. — A njega misli so bile te: Kaj koristi stranki, napredni stranki, če Zajca pretepejo kmetje ali celo pobijejo — Kdo je za te posledice odgovoren? Mar bi le ne bil Taufer? In kdo bi moral to dejanje v hipni razburjenosti plačati? — Naš napredni kmet! — In preklinjala bi se stranka kot taka.

Cilji naše stranke niso to! Mi hočemo kmetu koristiti, naš namen ni kmeta izrabljati v politična koristarstva.

Namen dr. Zajca je pa pač bil ta, da naj bi se vnel pretep, a trezni, razumni Taufer je to preprečil. — In baš s tem smo dokazali, da smo politično zreli in da znamo sami sebe vladati.

Poraz, katerega je doživel dr. Zajec na Sv. Gori, bode pomnil celo svoje življenje, ker na shodu so bili sami kmetje, kajti iz Zagorja je bil edini Taufer in še ta bi ne bil prišel, ako bi ga ne bili obvestili napredni kmetje.

Uverjen pa naj bode Zajec, če v resnici misli napraviti drugo leto zopet shod na Sv. Gori, da bode še tem večji poraz dosegel, ker v Zasavskem pogorju je spoznal kmet, kako ga izkorišča klerikalna stranka. In ta kmet se ne bode nikdar več povrnil k stranki ljudskih sleparjev, ker je prišel do prepričanja, ako si hoče svoj položaj izboljšati, se mora duhovskega jarma otresti.

V Zasavskem pogorju bomo še letos dali priliko dr. Zajcu, da bode lahko kot naš poslanec govoril na javnem ljudskem shodu, katerega bode naš napredni kmet sklical. In uverjen naj bode, da tam mu bode zabrusil naš kmet, kar mu gre.

Vi, ki ste zdravniki, bi edino s tem koristili kmetu, da bi mu v slučaju bolezni napisali recept, drugače pa nimate niti pojma o kmetem življenju, nimate nobenih zmožnosti za poslanca in ste nam z dejanji dokazali, da niste vredni našega zupanja.

Mi kmetje, hočemo sami gospodarsko in politično vladati in zato kličemo: proč z dr. Zajcem!

Mir na Balkanu.

Sramota Evrope.

Vsak dan prihajajo nove vesti o Odrinu in Trakiji.

Iz Sofije poročajo glede zavzetja Kučukavaka, da so to mesto zasedli Turki po ljutem boju s tamošnjim bolgarsko majlno garnizijo. Muzlimansko prebivalstvo se je nato združilo s turškimi vojniki in masakriralo bolgarske vojske in bolgarsko prebivalstvo. Bolgarska vlada je opozorila velesile na te dogodke ter obenem tudi naznanila, da krši Grška vojska mednarodno pravo s tem, da prepusti kraje v Trakiji Turkom.

Na to opozoritev s strani Bolgarske so zahtevali poslanci tripelen-

tente od Grške, da ne odpokliče do 28. t. m. svojih v Trakiji stojiščih čet, da se na ta način prepreči, da bi Turčija zasedla te pokrajine.

Bolgarska vlada je obdržala po demobilizaciji še kakih 90.000 mož pod orožjem, od katerih stoji sedaj 40.000 mož ob turški meji.

Turčija med tem slepi velesile s tem, da trdi, da nima namena prekorati Marice. Vendar je sedaj tudi že oficijozno znano, da koraka turška vojska proti zahodu. Turčija želi, da se odrinsko vprašanje končno reši ter je eventualno pripravljena odstopiti Bolgarski severni del Odrina, če ostane južni del z grobovi sultanov Turčiji. Oficijozno razglasa Turčija, da se zadovolji sedaj z mejo Enos-Odrin-Kurnu-Buru. Da pa je turška vojska zasedla od Grkov zapuščenega mesta, je bilo nujno potrebno, ker ni bilo bolgarskih čet, ki bi bile mogle garantirati za red in mir.

Da so to lažnjive besede, kaže slučaj Kučukavak.

Turški vladni krogi izjavljajo, da so pripravili se direktno pogajati z Bolgarsko, ker Turčija sedanja stanja ne more več dolgo prenesti. Turčija ne more več dolgo vzdržati tako velike vojske, zato se mora najti rešitev v zmislu turških zahtev. Če Bolgarska ne odneha sedaj, bi bila Turčija prisiljena Bolgarsko k temu prisiliti.

Zanimive so zlasti vesti, ki govorijo o stališču velesil v tem vprašanju in odkrivajo celo mizerijo evropske diplomacije.

Iz Petrograda poročajo, da je Sazonov naročil ruskemu veleposlaniku v Carigradu, da naj zahteva od velikega vezirja točne izjave, da turška vojska ne bo zasedla po bukreškem miru Bolgarom priznanih pokrajin in da zlasti ne bo zasedla De-deagača in Lagosa, sicer bi morala nositi Turčija vse posledice svoje dvoumne politike. Ruski veleposlanik je že zgoraj omenjene turške razloge za zavzetje teh pokrajin kratko odklonil. Zdi se, da noče ruska vlada odpopklicati svojega veleposlanika iz Carigrada in podkrepiti nato svoje zahteve z bolj energičnimi sredstvi, kakor so diplomatske note.

»Novoje Vremja« piše o sedanjem prodiranju turške vojske: Doživljamo totalen poraz diplomacije velesil. Londonska konferenca veleposlanikov je soglasno odobrila mirovno pogodbo, kljub temu pa korakajo turške čete malo da ne do Sofije. In zakaj bi ne korakale v resnici do Sofije? Saj je Turčija sedaj močnejša

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire.

(Dalje.)

»Uspeh te videli. Jasper Holden ni vedel, kaj jaz vem. Ker pa se je zavedal svoje krivde, je vse priznal, vsaj mu pa tudi nič drugega ne preostaja. Čeprav se Edgar Holden takoj ne vrne, tedaj bo končno vendarle moral izdati, kje da je, in mr. Jasper Holden bi tudi sprejel moje predloge. Premislite si zadevo, mr. Byrne. Je zelo dobra cena, sicer pa imate tudi vi pravico do odškodnine. Da je omenil Teksas, sicer tudi ni slabo. Ni sicer samo veliko, mnogo obetajoče ozemlje,« pri tem se je Connors smehljaje se obrnil proti miss Millicent, »temveč tudi ono ozemlje, kamor so prestavili poročnika Randalla.«

Kakor je rekel, tako se je zgodilo. Tri dni na to sta nam pravila Vinningova, ko sta se vrnila v Novi Jork, da je Jasper Holden sklenil kupčijo pod navedenimi pogoji. Ob-

enem se je javil nečak oblasti ter s tem povsod vzbudil veliko iznenadenje, katerega pa ni hotel bankir pojasniti. Seveda pa so takoj vse potrebno ukrenili, da se je ustavila preiskava proti mr. Byrneju, ki se že pripravlja na odhod v Teksas.

Tajnost parka Slope.

Ker je bil Connorsov atelje poleg moje pisarne, sem mogel umetnika videti skoraj vsak dan, vsled česar sem kmalu postal s tem izbornim človekom popolnoma zaupen. Vendar pa je naju združila še le tragedija, ki se je tikala moje lastne majhne rodbine, vsled česar sem postal njegov tovariš pri marsikaterem čudnem slučaju.

Pri slučaju, katerega se zdaj spominjam, sem se ravno na vse zgodaj skopal in stal z britvijo v roki pred ogledalom, ko me je ustrašil glas, ki je prihajal iz jedilne sobe. To me je tako zelo razburilo, da sem se kar hipoma urezal s svojo britvijo. Navzlic temu pa sem, ne da bi čutil pravzaprav kako bolelost, hitel na stopnice, da odgovorim v jedilnico, ki je bila eno nadstropje pod nami. Nato sem planil z britvijo v roki, obraz umazan od krvi in mila, v zajtrkovno sobo, kjer je stala moja soproga s časopisom v roki sredi sobe, dočim je njena mati z brezbarvnim

obrazom in nepremičnimi očmi sedela na divanu.

»Kaj se je zgodilo?« sem vprašal ter vrgel v svoji veliki razburjenosti britev na zajtrkovno mizo ter stopil na stran svoje soproge.

Dala mi je časopis v roke ter pokazala na članek z debelo tiskanim naslovom, na kar je sedla poleg svoje matere. Če bi opustili senzacionalni uvod, s katerim je bilo poročilo »okrašeno«, je vsebina sledeča: »Pred osmimi dnevi je prišla neka lepa dama srednjih let na policijsko postajo v parku Slope, najbrže z namenom, da vloži kako tožbo. Na njenem obrazu so se poznale solze, njen nastop je pričal o največjem strahu. Predno se ji je posrečilo, policijskemu uradniku razjasniti svojo zadevo, je prišel neki starejši gospod. Pripeljal se je v vozu. Kočijaža je najbrže nagnal, da je čim hitreje vozil. In ko je vstopil ter zagledal damo, je vskliknil iz jeze ali strahu. Sergeant, ki je v njem spoznal nekega uglednega meščana iz sosesčine, mu ni branil, da je damo k sebi poklical ter ji začel natihome prigovarjati.

Kar ji je imel povedati, to jo je moralo pomiriti ali potolažiti, kajti zopet se je zavedla ter dovolila, da je odšel z njo. Le toliko časa je še

ostal, da je uradniku pojasnil, da je šla dama pomotoma k policiji, in da je njemu in njej mnogo na tem, da zadeva ne pride v javnost. Omenjene osebe so bile doktor Charles Haslam, vsemu svetu dobro znana oseba iz tega mestnega oddelka, in mrs. Marta Sands, njegova gospodinja. Potem tega nastopa postane popolnoma drugačen vsled vesti, da je doktor Haslam snoči ob pol desetih ustrelil svojo gospodinjico. Umor se je izvršil v zdravniškem stanovanju, v elegantni hiši Banning Streeta, ki tvori najlepši del mesta Brooklyna.

Zločin je bil v svojih detaljih na tako grozen način izvršen, kakor da bi bil morilec kak pocestni zločinec. Z močno nabasano puško je bila nesrečni dami glava popolnoma na kose razstreljena.

Neposredno pred groznim činom sta šla oba policijska uradnika Flynn in Davis v smeri proti parku skozi Banning Street, kjer ju je prestrašil strel v drugem nadstropju Haslamove hiše. V tem hipu sta bila neposredno nasproti hišnim durim. In ker sta mislila, da se je zgodila nesreča ali še kaj hujšega, sta prihitela k durim, da se informirata. Dolgo časa sta zastoj zvonila. Končno je vendar odprl hišnik Edvard Gray. Na njuna vprašanja je sluga, bled in

ves zmešan, zatrjeval, da ne ve za vzrok tega ropota, da pa je šel doktor Jerome Sadler, adoptivni sin doktorja Haslama, gor, da preišče zadevo. Le zvonjenje pri hišnih durih je zadržalo njega, Graya, da ga ni spremlil. Vse obnašanje tega moža je delalo sumljiv vtisk. Uradnika sta stopila na hodnik ter srečala doktorja Sadlerja, ki je kar najbolj razburjen prišel po glavnih stopnicah. S tresočim se glasom je pripovedoval, da je doktor Haslam umoril svojo gospodinjico in da se je zločin izvršil v študijski sobi drugega nadstropja.

Uradnika, ki sta šla takoj tja, kjer se je dogodila ta krvava tragedija, sta našla truplo nesrečne žene raztegnjeno na tleh. Glava je ležala v luži krvi. Obraz je bil tako zelo razmesarjen, da je bilo le težko spoznati njegove poteze. Hipoma je morala biti mrtva. Orožje, s katerim je bil zločin izvršen, je slonelo v kotu kamina. Vsaka možnost kake nesreče je popolnoma izključena vsled dejstva, da je med doktorjem Haslamom in gospodinjico že dalj časa vladala velika napetost in da je doktor Sadler iznenadil morilca, ki je z vražjim zadoščenjem, stoječ poleg svoje žrtve, opazoval mrtveca.

(Dalje prihodnjik.)

kakor Bolgarska, ki je demobilizirala. Turčija zasmehuje avtoriteto velešil. Nikar ne govorimo, da ni sredstva, ki bi Turčijo prislilo, da preneha s svojim početjem. Druge države so našle tako sredstva. Pravilno smo si postavili svoje cilje, toda niti enega nismo dosegli v zadnjih šestih mesecih.

Londonski diplomatski krogi sedaj boje, da bo Rusija prekinila diplomatske zveze s Turčijo.

Odkrito se govori v londonskih diplomatskih krogih skoro z vso gotovostjo, da bo rusko vojno brodovje napadla Carigrad.

Eventualno pa je računati tudi z ruskim vpadom v Malo Azijo.

Čas bi pač že bil, da se Rusija zgane. Malo upanja pa je, da se bo Rusija končno odločila res storiti več, kakor vedno samo govoriti in pošiljati note.

Albanski roparji.

Poleg odrinskega vprašanja vzbujajo največjo pozornost vprašanja Albanije. Na vse strani sveta se vozarijo sedaj albanski zastopniki in lažejo evropskim vladam, kake krivice se gode Albancem, in razni zunanji ministri, ki bi Srbe najraje utopili v žlici vode, sprejemajo te upravičene in neupravičene odposlance albanskih roparjev, kakor bi bili odposlanci največje in najuglednejše države. Zlasti spekulirajo z lesom Prenek bib Doda je kuhan in pečen pri San Giulianu v Rimu. Berchtold seveda škili prav jezno zaradi teh posvetov v Rim, ker se izdaja Prenek bib Doda za šefa Miriditov. Sedaj se je Prenek že vrnil v Valono, od tod pa v Skader. Kaj bo sedaj s Skadrom? Tako se vpraša grof Berchtold. Tako lepo je bil napeljal vodo na svoj mlin, da bi Malisori videli v Avstro-Ogrski svojega zaščitnika, ki je ohranil mesto Albaniji. Sedaj pride tja najhujši italijanski agitator. Zakaj sedi provizorična albanska vlada še vedno v Valoni, ko je vendar Skader določen za glavno mesto Albanije? Ali je Albanija že popolnoma pod italijanskim vplivom? Nas to pač ne skrbi prav nič, skrbe nas pa milijoni, ki jih je stala ta naša najnovejša blamaža.

Avstrija in Srbija.

Naravnost nadčloveško potrpežljivost in največjo politično treznost si je ohranila Srbija kljub svojim sijajnim zmagom. Tega ni pokazala samo v svojem nastopu napram Bolgarski, marveč tudi v svojem nastopu napram Grški in Črni gori. Srbsko-črnogorska komisija za določitev meje se namreč sestane že v najkrajšem času ter je Srbija pripravljena odstopiti Črni gori Djakovice in Plevlje. To je ponudba Srbije, ki se bo brez dvoma še močno razširila.

Še bolj občudovanja vredno pa je stališče, ki je zavzela srbska zunanja politika v vprašanju bodočega razmerja Srbije z Avstro-Ogrsko. Srbski ministrski predsednik Pašić se je namreč izrazil o tej zadevi napram nekemu poročevalcu: Pozabimo vse, kar so nam prinesle ravnokar končane vojne na političnih dogodkih, pozabimo vse spore v albanskem vprašanju med Avstro-Ogrsko in Srbijo. Mi želimo odkritosrčnega in prijateljskega razmerja z močeno sosedo in upamo, da nam bodo dala pogajanja glede trgovinskih pogodb ugodno priliko, dati pozitivne dokaze za odkritosrčnost teh svojih želj, zlasti ker ni med nama sedaj nobenih vprašanj, ki bi morala dovesti do nasprotstva obojestranskih interesov. V vprašanju velikih državnih naročil, ki bo prišlo neposredno po fiksaciji vojne stanja na dnevni red, bomo zavzeli popolnoma nepristransko stališče, tako, da se bo izkazalo to vprašanje kot čisto trgovsko konkurenčno vprašanje.

Največji junak.

(Konec.)

VII.

Sedaj ko je končana vojna, ko je zavladala tišina, se lahko ozremo okrog sebe.

Ali se opaža v prestolnici naši, da smo bili v vojni? Ne. Življenje polje v Belgradu. Kavarne so polne, kinematografi so prenapolnjeni, na ulicah vrvi množica, a polne so tudi trgovine. Zastoj se morda pojavlja tu ali tam, toda opažati ga ni. V Belgradu kipi in vrvi življenje. Toda vendarle se tudi v Belgradu vidi, da smo imeli vojno.

Srečavamo vojakke, žolte v licu in blede, z bergljami, brez puške in s puškami ter torbami. Prihajajo iz bolnic in se odpravljajo na zdravljenje, hodijo iz bolnic na komando, od podpornega društva do drugega in prosijo za pomoč in podporo.

Pred vojašnicami leže na trdem kamnu množice kmetov-vojakov ter čakajo na izkaznice in na navodila, kam se naj obrnejo za podporo. Na ulicah srečavamo ljudi, ki nosijo na nosilkah vojakke v bolnice. Vojaki so blede, izmučeni, oči so jim zatisnane, pripeka nanje solnce, a oni leže nepremično. A v bolnicah?

Tu se vrsti postelje za posteljo, na njih pa leže bolniki in ranjenci, ki so jih pobrali in pripeljali iz Albanije, Stare Srbije, Makedonije, Trakije.

Ako zapustite Belgrad in se odpravite v notranjost, je ta v mestih, kjer je vse podobno Belgradu, šum življenja manjši, pojavljajo se v večji meri vse iste slike ranjenih vojakov, toda tudi tu še človek pravzaprav ne občuti, da smo takorekoč še včeraj imeli vojno.

Šele tam v vasi se vse to čuti.

Zelene livade in vrtovi, lesovi šume, vinogradi zore, vse kipi in živi, toda samo priroda, vas s svojo naravo, ali brez nje, brez kmeta vaščana.

Vasi so prazne. Ono malo ljudi — otrok in žena, kar jih je v njih, hodijo molče na delo v popolni negotovosti in v neprestanem pričakovanju. Srečavate v črno zavite ženske, vojakke z bergljami, ljudje čitajo pisma in jih pišejo, srečavate vojakke brez roke ali noge, vidite jih ležati na solncu po dvoriščih, kjer dremljejo in kašljajo.

Vas je mrtva. Vojna je. Vas vam priča, da je bila vojna, da je še vedno vojna.

Ni zarok, ni svatov, ni svečanosti. Zapuščene revice, žene in dekleta zro po nedeljah skozi plotove in ograje na cesto.

Z železniške postaje ali od kod drugod prihaja vojak. Prihaja na dopust. V trenutku je zbrana množica okrog nje, pozdravljajo ga in povprašujejo ga po svojih. Vojna je že končana, toda za vas še vedno traja. Pri kravi in pri junakah, ki so še preostale od vojne, stoji žena noseča, mož njen je v vojni, dva njena brata in dva svaka. Na dvorišču ždi babica in prebira žito, dva njena sina sta v vojni, vsak in dva brata, tam pri mali siromašni kočici striže žena tretjo ovco, a ima še dve. Eno dete ji leži še v zibelki, dva mala otroka sta gnala kravo in tele na pašo; svak njen, še tudi otrok, orje na njivi sosedom; žena je zavita v črno, ker je mož padel v vojni tam nekje daleč, ako jo tudi vprašate, ti ne bo vedela povedati.

Sredi ceste stoji kmetič in se naslanja na bergljo. Bil je v mestu, da dobi podporo. Ranjen je bil pri Kumonovu, vsled poškodbe mu je noga ostala krajša. Odpravil se je po denarno podporo, a so mu rekli, naj se zgleda pri poveljstvu divizije. Daleč je do tjakaj, a nima denarja, zato se je vrnil. Nima nikogar na svetu, nima ne zemlje, ne kočice, ne dela. Pred vojno je bil sluga, sedaj je bea-rač. In take slike se vrste druga za drugo. Niti ene kočice ni, ki bi ne čutila vojne, ni človeka, ki bi ne bil kaj izgubil, nikogar ni, ki bi bil kaj pridobil. Zato tudi zro te kočice tako ponosno na vas iz onega zelenja in cvetja. Kakor da bi nam hotele govoriti: Da, nismo to, mi gnezdo kmetov, prvih junakov, vaših in naših, narodnih, mi smo to, le oglejte si nas! ...

Treso se veje, cvetje pada ž njih, zelenje vse naokrog. Živo je vse naokoli, vse kali in zori. Vse njive so izorane, vsi vinogradi okopani, vse ovce ostrižene. Ne vda se vas, brez vaščanov je, a vendar je živa in živahna. Zdi se, kakor da bi lokavo in malo zasmehljivo gledale te kočice na vas; zasmeh je to vaše slabosti in ponosobzvojske lastne kreposti. Brez kmetiča v bedi in z žrtvami se je vse to storilo, je vse cvetelo in vse rodilo. Srbski vasi tudi vojna ni mogla ničesar!

To divno vas, to nepremagljivo trdnjavo srbskega življenja, zakaj jo tako malo poznamo, mi, ki smo takorekoč šele včeraj izleteli iz nje v gospostvo?!

Kmeta, našega prvega in največjega junaka, zakaj ga tako malo zavidamo? Kako to, da vsa naša gosпода še vedno ne vidi, da je nam vse na svetu sovražnik, a edino zaupanje naše ta moč naša narodna? Kako je mogoče, da so še vedno med nami malodušniki, ki ne verujejo v oživotvorenje naših idealov, ko je tak kmet temelj naše narodne moči?

Nova naša doba po pravici ničesar tako ne sovraži kakor sentimentalnost.

Toda, ali je to sentimentalnost, ako pravimo: Klobuk doli do zemlje in poklonimo se silni moči naših kmetovskih milijonov, ki so nam izvojevali to našo slavno vojno!

Stotnik Pribečević v »Srb. knjiž. Glasniku«.

Nesoglasje med Nemci.

V Solnograškem »Volksbundu« je razmotrival poslanec dr. Stölzel splošni politični položaj zlasti z ozirom na resolucije, sprejete v Chomutovu na Češkem. Pritoževal se je, da češki Nemci pri sklepanju svojih resolucij niso poslušali izvenčeških Nemcev. Zlasti ga bode v oči sklep čeških Nemcev, ki hočejo tudi proti volji nemškega Nationalverbanda izstopiti iz vladne večine. Izogibal se je sicer besede »vladna večina« in je govoril rajši o »delavni večini« kar pa seveda na dejstvu ne izpremeni ničesar.

Izrekel je zlasti bojazen, da utegne vlada to ustavolomstvo, ki jo je zagrešila na Češkem, uvesti tudi v drugih deželah in se boji, da bi se moglo kaj takega zgoditi ravno na Štajerskem, kar bi bilo seveda Nemcem prav hudo neljubo (?).

Opozarjal je končno, da bo sedaj bojno polje parlament, ki prav lahko izgubi vso svojo veljavo ter je zagovarjal vladno politiko Nemcev kot protitež protivladne politike Čehov.

Štajersko.

Avtozveza Ljubljana-Celje. V nedeljo odpelje iz Celja avtoomnibus izjemoma že ob 6. zjutraj. Iz Ljubljane odpelje redno ob pol 7. proti Celju. Ta dan bode zjutraj proti Ljubljani in popoldne iz Ljubljane več izrednih voženj. — Izletnike vnovič opozarjamo na lepe kraje ob progi, kjer je dobro preskrbljeno za vse. Iz avtopostajališč je polno lepih neutrudljivih kratkih izletov v hribe; ti izleti so pripravljeni za take, ki so jim naše planine pretežke, pripravljeni za neturiste in mladino. Daljše ture so le za utrjene pešce. — Izletniki preskrbite si krasen zemljevid, na katerem so izleti razločno zaznamovani. Zemljevid, ki ga je izdala avtozveza, se dobi v vseh knjigarnah.

Iz Celja. Pravila Zveze spodnještajerskih obrtnih zadrug je vlada po dolgem cincanju navzlic nemško-nacionalnim intrigam odobrila. Sedaj pa čim preje na delo!

Iz Vranskega. Tu se vrši v nedeljo, dne 31. avgusta ob 3. uri popoldne pri g. Košeninu shod Narodne stranke. Govori dež. posl. dr. V. Kukovec. Tržani in okoličani ste najvljudnejše vabljeni.

Od Nove Štite nad Gornjim gradom nam poročajo: Dne 15. t. m. zvečer je nenadoma izbruhnil ogenj pri posestniku Luki Richterju, p. d. Grozdeju in mu popolnoma uničil na samem stoječ klev. Vkljub vsemu naporu ni bilo mogoče rešiti niti mlatične in drugega orodja. Škoda je velika.

Uspeh štajercijancev. V občini Lenarska pri Sv. Trojici v Slov. gor. so bili znova v občinski odbor soglasno štajercijanci. Nemškutarski časopisi beležijo z nemalim zadovoljstvom, da se »nasprotniki« volitve niso niti udeležili.

Poraz štajercijancev. Pri občinskih volitvah v občini Sv. Marjeta na Dr. p. so štajercijanci po daljšem gospodarstvu v občini popolnoma propadli. Sicer so se proti izidu volitev pritožili, a tudi pri eventualnih novih volitvah ne bodo bolje vozili.

Opomni turistom. Lovsko vodstvo grofa Attems v Lučah daje s tem na znanje, da se bode od 25. do 30. avgusta na Savinskih planinah izvrševal lov na divje koze in sicer na ozemlju: Polšek, Velikivrh z okoličico, Kopa in Bela. Turisti se s tem vljudno prosijo, naj z ozirom na varnost v navedenem času ne hodijo na planine.

Iz celjskega okraja. Okrajni šolski svet v Celju obhaja letos dvajsetletnico odkar je v narodno-slovenskih rokah. Po dolgih, ostrih bojih posrečilo se je l. 1889. Slovenem, da so dobili okrajni zastop v svoje roke. — L. 1893. potekla je šestletna doba prejšnjega nemškega okrajnega šolskega sveta in pri volitvi dne 28. junija 1893. poslal je okrajni zastop v okrajni šolski svet te-le gos-pode: Baš L., Brezovnik A., dr. Dečko L., dr. Gregorec L. in Roblek F. — Kot zastopnik cerkve je bil imenovan opat Fr. Ogradi, učiteljstvo je zastopal Fil. Koderman, okr. šolski nadzornik pa je bil P. Leitgeb (hud naš nasprotnik). Kako se je tedaj ultranemški okrajni glavar celjski dr. Pavel Wagner te nove večine razveselil, kaže to, da je prvo sejo novoizvoljenih sklical še le na dan 27. nov. 1893. drugo na 7. sušca 1894. tretjo pa na 8. maja 1894. da-si zakon natančno določuje, da se morajo seje okr. šol. sveta vršiti vsak mesec najmanj enkrat. Tekom časa izstopili so: Baš L., Koderman in Roblek; umrla sta dr. Dečko in Leitgeb. Na njih mesto volil je okrajni zastop gg. dr. I. Vrečka, I. Širco (in ko je ta odstopil) Lednika M. Sedaj

pa, ko ni okr. zastopa (od l. 1904 vlada c. kr. komisar) so sedanji l. 1899. izvoljeni člani nekaki »dosmrtni člani« okrajnega šolskega sveta celjskega. Vso dobro so ostali le: Brezovnik, dr. Gregorec in Ogradi; ti obhajajo torej letos dvajsetletnico svojega delovanja v tej korporaciji. — Mnogo dobrega je ta okr. šolski svet v teku teh let storil za narod in učiteljstvo; mnogo iz Gradca slovenskemu ljudstvu in učiteljstvu namenjenih udarcev je bolj ali manj uspešno pariral; mnogokaj bi bil rad storil, ko bi ne imel kolikor toliko vezanih rok in ko bi mu marsikaj dober ukrep ne bili »popravili« tam zgoraj pri dež. šol. svetu v Gradcu. Z zadovoljstvom lahko ti trije jubilantni zrejo nazaj na dobo preteklo, kajti storili in dosegli so po svojih močeh kolikor se je dalo, toda »in impossible nemo tenetur!«

O zvezi Narodne stranke z vlado za prihodnje deželnozbornske volitve govoriči zopet »Straža«. Dasi-ravno dobro ve, da na tej trditvi ni ničesar resničnega, pa le pisari o tej zvezi ob vsaki priliki. Po naših mislih pomenja to govorenje le — slabo prikrit strah, da bi vlada res enkrat pustila dr. Korošca na cedilu. In to navzlic nemškutarskemu Napotniku in preponižnim duhovniškim hlapcem gg. okrajnim glavarjem! »Straža«, ali se nazadnje res mehča jo zveze med vami in vlado? Če se za nje tako bojite, morejo že biti prav koristne. Vam že vržejo proti gotovim obljubam lepe tisočake za volilne sklade — in odtod vpijte! Da vas pa pomirimo, izjavimo, da nas ni volja posnemati gotovih klerikalnih politikov pri njihovih strankarskih in zasebnih kupčijah in da se torej »Straža« ni bati konkurence za zveze z vlado in Nemci. Ni se bati za vladne subvencije in tudi ne za nemškutarske glasove pri ožjih volitvah, ljuba »Straža«. Glede teh stvari ste lahko čisto mirni. Treba bo obrekovanja v kaki drugi smeri.

Iz Braslovč v Savinski dolini. V nedeljo 17. t. m. ravno na praznik braslovškega Sokola dopoldne ob 8. je preminul v Spodnjih Gričah brat Vinko Baš v najlepših letih mladosti. Kot navdušen Sokol je moral leči v prerani grob kot žrtev one davice, proti kateri je le redkokdaj pomoči — jeteke. Po njemu tugujejo vsi znan-ci in prijatelji. Bolehal je že dalj časa, vendar je še zadnji teden kot priden in delaven ekonom pregledoval posestvo in delo. Pogreb prerano umrlega brata se je vršil v torek 19. t. m. dopoldne. Spremljali so ga polnoštevilno bratje Sokoli v kroju in mnogo ljudstva. Na grobu so mu pevci pod vodstvom g. J. K. zapeli gniljivo žalostinko. Brat Repič se je pa v imenu društva s krasnimi besedami poslovil od našega nam dragega brata. Žalujočim staršem, bratom in sorodnikom pa najsrčnejše sožalje.

Iz Ormoža. Ne pozabite na veseli-co, ki bo v Ormožu 7. septembra t. l. kot skupna prireditelj vseh narodnih društev v Ormožu in okolici. Sodelovala bodo gasilna, bojna, izobrazevalna in dr. društva. Slovenci od blizu in daleč, pridite; posebno oni, ki ste nam dolžni obiska in pa oni, ki hočete, da postanemo mi vaši dolžniki. Lepaki izidejo v kratkem.

Sovrašstvo klerikalcev proti C. M. D. Na Veliko gospojnice je imela mlada podružnica C. M. D. za Sv. Frančišek-Ljubno v Savinski dolini svoj prvi občni zbor pri Sv. Frančišku. Po občnem zboru je zagledal v mariborski »Straži« beli dan sledeči dopis: »Čudimo se gostilničarju Fišlerju (pri Sv. Frančišku), da daje liberalnim prireditvam v svoji gostilni prostora, dasi je, kakor smo dosedaj mislili, naš pristaš. Naj se potem ne jezi, če bomo »klerikalci« njegovi gostilni pokazali — hrbet. Drugo, kar se nam čudno zdi, je to, da sta se zborovanja udeležila oba radmir-ska cerkvena ključarja. Radmirčani, ali bodemo res trpeli za cerkvena ključarja moža, ki trobita v liberalni rog? Služiti se more le enemu, Bogu ali — belcebubu! Kaj takega bi lahko priobčil tudi »Štajerc« ali »Deutsche Wacht«. Dopisnika seveda ni treba iskati drugod ko med našo narodnost hlinečo duhovščino. Ali eden svetel žarek sije tudi iz tega sramotnega spisa: ljudstvo je boljše in bolj narodno ko farovski hlapci nemškutarskega mariborskega škofa, ono rado podpira C. M. D. in zato bo naša družba tudi obstala in napredovala.

Iz Planine na Štajerskem nam pišejo: Dne 15. t. m. se je vršila na Planini velika ljudska slavnost, katero je priredila tukajšna C. M. podružnica. Vkljub temu, da je prejšnje dne deževalo, se je vendar zbralo od vseh bližnjih pa tudi oddaljenih krajev na veseljem prostoru nad 600 ljudi, kjer se je razvilo kmalu veselo in živahno vrvenje. Nastopili so moški in mešani pevski zbori, vmes pa je

neutrudljivo svirala godba narodne komade. V okusno okrašenih stojnicah so požrtovalne dame in gos-podične preskrbovale lačne in žejne z jectivami in pijačo, za kar jim gre največja zahvala. Povsod je vladalo veselo razpoloženje dolgo v noč. Uspeh te prve narodne veselice na Planini je nad vse zadovoljiv in tem potom se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k temu sijajnemu uspehu, podružnici pa k prvi diplom.

Rogaška Slatina. Čitali smo v vašem cenjenem listu in v »Narodnem Listu« zanimive stvari o celjskem policijskem stražmeštru Prettneru. Tudi pri nas je ta vzorni policist v dobrem spominu od časa, ko je pred tremi leti tukaj služboval kot orožnik. On in zloglasni štajercijanec Widgaj sta spravila v javnost stvari, katere so se pred okroglo sodnijo v Celju izkazale kot popolnoma neutemeljena in to vkljub temu, da je Prettner kot priča pod prisego izpovedal napram neljubim mu osebam, ki so pred sodnijo iskale zadoščenja. Njih nedolžnost se je končno izkazala in Widgaj je bil obsojen, Prettner pa samo prestavljen na drugo postajo, ker užaljene in oškodovane osebe niso ničesar storile, kar bi Prettnerju ne bilo v korist. Prepozno še sicer ni — še ni zastarano in tudi dokazov imamo dovolj na razpolago — ako bi to bilo treba državnemu pravdnistvu, ker v dotičnih aktih se berejo res zanimive stvari. Znan nam je tudi sličen dogodek, ki ga je Prettner doživel na svoji poznejši štaciji, zraven je igrala, kakor v Celju, ženska važno vlogo. Prettner je kot policijski nadzorni organ popolnoma nemogoč. Ako bi še to mestni očetje v Celju vedno ne verovali, spravili bomo celo zadevo v državni zbor in že danes smo gotovi, da ne zastoni.

Iz Slovenske Bistrice. Kriza, ki se je pojavila koncem lanskega leta v našem gospodarskem življenju, prisilila je vse naše denarne zavode, da so ustavili do ugodnejšega časa vsa posojila celo tistim prisilcem, kateri so bili v veliki zadregi in ki so nudili za morebiti njim dovoljeno posojilo zadostno jamstvo in varstvo. Tudi naša »Bezirkssparkasa« je začetkom leta 1913. ustavila vsa posojila, proti čemur seveda nimamo nobenega ugovora. Poizvedeli pa smo iz popolnoma zanesljivega vira, da je naša »Bezirkssparkasa« istočasno, ko je odbila prošnje potrebnih kmečkih prsilcev, imela radodarne roke za germanizatorične namene v našem mestu in da je sredi meseca januarja 1913 dovolila nemškemu turnverajnu za njegovo telovadnico, na kateri je bilo že poprej vknjiženih 12.000 K, še 7000 K — reci in beri: sedemdeset kron posojila, tako da znaša njeno celo posojilo napram turnverajnu 19.000 K — reci devetnajst tisoč kron, katere so znosili pridni in marljivi slovenski kmetje v ta denarni zavod. Gospodje pri »Bezirkssparkasi« vprašamo vas, kako morete dovoliti nemškemu turnverajnu tako ogromno posojilo?? Ali je vaša vest že mirna, če je dotično dolžno pismo podpisal kot zastopnik turnverajna Stigerjev trgovski pomočnik Počivavšek in knjigovodja okrajne hranilnice Watzek? Mislite, da že zadostuje predpisom zadostnega varstva dejstvo, da je posojilo po 19.000 kron vknjiženo tudi na telovadnici, katere je bolj kaki drvarnici podobna, kakor pa modernemu posloplju, ki je požrlo toliko tisočakov? Nemško nacionalno gospodarstvo je pač povsod enako!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Kakor se je poročalo dne 8. t. m. iz Ptujске gore, je priredil pri Sv. Lovrencu g. kaplan Sagaj orlovski shod, kjer se je klavrno izkazal študent Dostal, katerega si je najel, da bi mu pomagal streljati kozle, ker jih on sam premalo. Vprašamo Dostala, ali nima bolj pametnih misli za nas, ki itak telovadimo od zore do mraka na polju. S takimi naj odide odkoder je prišel, kar vemo, da se gre samo za to, na kak način pridobiti komando kaplana nad vaškimi fanti. Ker vidimo, da njegove komedije niso satirične, ampak neumne, mu mi korajžni fanti povemo za prvič samo, da se ne bomo brigali za njega in njegove prekucije, a kadar nam bo dovolj, ga bomo prekucili in poslali tja, odkoder je prišel. Kajti slovenstva ne brani, ker ni ogroženo pri nas, zgač nam pa delati ne sme. Povemo vam pa šolar Dostal, da če je kaj korajže, poskusite enkrat na Pragerskem, Poljčanah, Rogatcu, tam pokažite kolika je vaša umnost; tam je tudi potreba. In na Kranjskem nimate nič dela? Dolg čas vam je, in bi ga radi v družbi ubijali. Bodite prepričani, da v čukariji se mi ne bomo domo družili, ker nas še ime samo straši. Zdjaj smo spoznali tiča in umljivo je zakaj se ni upal v pošteno družbo. Pomnite pa to Gorci!

Naseljevalno delo »Südmarke«. Nemški listi priobčujejo sledeče poročilo: »Od novega leta 1913 sem se »Südmarke« z jako zadovoljivim uspehom znova bavi z naseljevanjem v severnih Slovenskih gorah. V prvih sedmih mesecih se je naselilo 8 rodbin s skupno 44 glavami kot novo ojačenje naših obmejnih straž. V št. Ilju ste se od teh rodbin naselili 2, v Cirknici 2, na Pesnici, v Rančah, Dobrenju in Zg. Sv. Kunigundi po 1. Letos se je prvič naselila v Pesnici in na Rančah po ena nemška rodbina. Od naseljenih rodbin so 3 iz Vitenberškega, 2 iz severne Češke in po 1 iz Saksonskega, Galicije in Koroškega. Zadnje, še nenaseljeno posestvo »Südmarke« v št. Ilju je bilo prodano mnogobrojni nemški rodbini, ki se naseli prihodnjim spomlad. Za prihodnje leto je že priglavljen več nemških rodbin, ki se hočejo naseliti. Podpora za naselitev so dobile od »Südmarke« samo 3 od 8 letos naseljenih nemških rodbin... Napram temu sistematičnemu delu Slovenci samo tarnamo, psujemo in pišemo — statistike. Zato je pa tudi naša bodočnost v severnih Slovenskih gorah tako odlično zagotovljena.

Koroško.

Cela vas pogorela. Iz Celovca poročajo: Včeraj ob 8. zjutraj je začelo v Selih pri Celovcu goreti. Ogenj se je hitro širil. V kratkem času je gorelo 22 hiš z gospodarskimi poslopji vred. Ker je manjkalo vode, ni moglo gasilno društvo pomagati. Ko so okoliška društva prišla na pomoč, ni bilo ničesar več, kar bi mogla rešiti. Vse je bilo uničeno. Sedem glav goveje živine je tudi zgorelo. Najbrže je kdo zažgal.

Utopljenka. Iz Bilčevsi poročajo: Iz Drave so potegnili 55 let staro Ano Marinič. Bila je gluha in umobolna.

Samomor. Iz Celovca poročajo: V Krivi Vrbi se je ustrelil ondotni restavratore Fran Schützenauer.

Primorsko.

Koze. Iz Trsta poročajo: Koze se še vedno širijo. Predvčerajšnjim sta se pojavila dva nova slučaja in sicer je zbolel otrok nekega peka in neki 20letni delavec. Oba so prepeljala v infektivno bolnico. Stanovanji obeh bolnikov so desinficirali ter zaprli prodajalno pekovo.

Maščevanje zapuščene ljubice. Iz Trsta poročajo: Predvčerajšnjim zvečer ob pol 11. je neka mlada ženska prišla v kavarno »Nuova Jork«, se približala nekemu gostu ter ga napadla. Nato ga je zvelkala na cesto ter ga izročila policiji. Na policiji so doznali, da se piše Candido Portinar in da je brezposeln agent, doma iz Monte Forta. Ženska ga je obdolžila, da ji je obljubil zakon ter jo pod to pretezo zapeljal. Razentega pa ji je ukradel več dragocenosti ter ji izvil tudi nekaj denarja. Obdržali so ga na policiji.

Poskušena samomora. — Poročajo: 30letna Eliza Giarani, stanujoča v ulici sette Fontane št. 15, se je skušala pri neki svoji prijateljici zastrupiti. Izpila je steklenico karbolne kisline, a so jo še pravočasno rešili in odpeljali v bolnico. — 50letna Eliza Bernetič, stanujoča v ulici Rosetti št. 41, je predvčerajšnjim zvečer v ulici Chiozza tudi izpila steklenico strupa. Odpeljali so jo v bolnico.

Zaupni sestanki »Političnega društva za Slovence in Hrvate« v Istri. Dne 4. septembra ob 11. dopoldne se bo vršil v Dekaniji v prostorih »Konsumnega društva« sestanek zaupnikov političnega društva iz sodnega okraja Koper. Dne 16. septembra ob 11. dopoldne pa v Podgradu v Narodnem domu za sodni okraj Podgrad.

Naši listi v Ameriki priobčujejo ta-le oklic:

V Stari Srbiji je prostora še za poldrugi milijon prebivalcev, ki bi lahko prav tako komodno živeli, kakor se živi sedaj v kraljevini Srbiji.

Vsi Srbi, Hrvati in Slovenci, ki se nahajajo danes v Ameriki, bi imeli prostora v sami Stari Srbiji. In naj bi jih bilo še dvakrat toliko, vse eno bi se lahko še naselili v sami Stari Srbiji.

A ta zemlja je — zlato samo, obdarjena z vsem prirodnim bogastvom; plodovita polja, nedotaknjena od pluga, bogate planine, nedotaknjene od sekire.

A ta zemlja je — duša sama, naseljena od najboljših naših ljudi, ki hrepene po bratu Srbu, Hrvat in Slovencu.

To ni hladna tajina, — to je stara dedovina naša; po njej je kraljevič Marko oral ceste, po njej je Damjan Jugović sejal belo pšenico, po njej je Ljutica Bogdan okopal divne vino-

grade, po njej je Miloš Vojnović pasel svilurumene črede, na njej je gradil Leka kapetan svoje zlate dvore, na njej je nekoč popevala srbska vila in cvetela srbska knjiga...

Pojdi tjakaj, Srbini brate! Pojdi tjakaj, Hrvat brate! Pojdi tjakaj, Slovenec brate!

To je naše gnezdo, ki z istim koprnenjem pričakuje zlate roke jugoslovanskega delavca, kakor je pričakovalo ostrega meča srbskega vojaka.

Ostavite globoke ameriške rudnike, ker vas kliče visoko Ovčje Polje!

Zapustite prašne ameriške puštine, ker vas zove plodovita Metohija!

Okrenite ledja ameriškim mestom, ker vas kliče dehteče Kosovo polje!

Nazaj v staro gnezdo naše!

Oni bratje Hrvati, Slovenci, ki niso ameriški državljani in ki se nameravajo naseliti v Stari Srbiji, naj se prijavijo na naslov: »Narodna Odbrana 810. Washington Street, Gary, Ind.« Zemljo bodo izseljenci dobili brezplačno, denar je edino potreben za zgradbo hiše in gospodarskih poslopj in za vložke v gospodarstvo.

Dnevne vesti.

+ Gg. hišnim posestnikom v preudarek! Vsi hišni posestniki ljubljanski so dobili to-le prijazno pismo: »Vaše blagorode! Dnevi letošnjega katoliškega shoda, ki se bo vršil v Ljubljani od 23. do 27. avgusta, bodo privabili v Ljubljano toliko gostov, kolikor jih naše mesto še ni imelo v svoji sredi. Z gostoljubnostjo povzdignimo ugled Ljubljane s tem, da pokazemo gostom našo prijaznost, utrdimo in povečamo gospodarski stik našega mesta na vse strani. Tako dobimo ob takih prilikah skupno pot v korist Ljubljane. V tem imenu se obračamo do gg. hišnih posestnikov s prošnjo, da pričenši v soboto 23. avgusta dopoldne okrase svoje hiše z zastavami. Naj bodo gg. hišni posestniki zagotovljeni naše hvalečnosti! Z najodličnejšim spoštovanjem dr. Josip Gruden, stolni kanonik; Fran Povše, državni in deželni poslanec.« — Če se uvažuje, da je katoliški shod prireditelj tiste klerikalne stranke, ki sistematično dela na to, da Ljubljano gospodarsko uniči, tiste stranke, ki je z novim cestnim zakonom Ljubljano obremenila z novim davkom v iznosu okroglih 250.000 K, od katerega se niti vinar ne porabi v prilogo Ljubljani, tiste stranke, ki hoče nasilno ugrabit Ljubljani mestno elektrarno, donosajočo vsako leto mestni občini stotisočake, s čemer bodo v prvi vrsti prizadeti ravno hišni posestniki, ker bodo v tem slučaju zvišane občinske doklade, če se vse to preudari, potem se pač mora pričakovati, da bo vsak zavedni hišni posestnik, ki še dá kaj na svojo čast in ime, odgovoril na to pismo s tem, da ob katoliškem shodu ne bo okrasil svoje hiše in ne bo razobesil zastav, ker bi sicer pljuval v svojo lastno skledo. Gg. hišni posestniki se naj ravna po mestni občini ljubljanski, ki ne bo razobesila zastav na svojih poslopjih!

+ Če misli »Zarja«, da bomo svoj čas in dragoceni prostor našega lista tratili s polemiko z njo o vprašanju, ali je samodelavska stranka v stanu uspešno zastopati delavske interese ali ne, potem se jako moti. — Tako akademična vprašanja imajo toliko manj pomena, ker vidimo, da se narodno delavstvo vse bolj loči od socijalnih demokratov in se samostojno organizira na narodni podlagi. Mi smo le pribili, kako delavskega lista, ki postavlja skupne delavske cilje nad frakcijske interese, nevredno stališče je zavzela »Zarja« napram kongresu narodnih strokovnih organizacij. Zaganjala se je v te delavske organizacije in jih s svojimi neslanostimi, surovostmi in psovskami la kreature poskušala osmešiti. Tudi danes govori o šolarski modrosti. To pa pristojno glasilu stranke, ki na cellem Kranjskem ne premore ne enega človeka, ki bi imel le najmanjšo znanstveno vzposobljenost za razpravljanje o ekonomskih in socijalnih problemih!! Naj se »Zarja« zvija kakor hoče, vsa njena jeza na narodne strokovne organizacije izvira edino le iz strahu pred konkurenco, vse drugo je larifari

+ Kako gospodarijo z deželnim denarjem? Klerikalni deželni odbor razmetava deželni denar, kakor da bi bile njegove blagajne neusahljive zakladnice. Seveda, to je denar davkoplačevalcev in raznih Šusteršičev in Lampetov čisto nič ne boli, ako razsiplejo tuji, njim zaupani denar in ga mečejo skozi okno, saj ta denar ne gre iz njihovih žepov. Tam pri Škofiji Loki je njiva, preko katere so projektirali izpeljati novo cesto. Ta

njiva je cerkvena last. Pred nedavnim časom jo je kupoval neki Škofjeločan za 5000 kron, 500 kron pa bi dal še povrh za — maše. Ljudje so se čudili nad visoko kupnino in zatrjevali, da je najmanj enkrat preplačana. Pa kakor rečeno: preko te njive so nameravali zgraditi novo cesto; treba je torej bilo, to njivo odkupiti. Deželni odbor je vprašal za ceno in reklo se mu je, da je njiva naprodaj za okroglo 12.000 kron. Njiva je last cerkvene nadarbine. Zato se deželni odbor ni čisto nič obotavljal, marveč je brez vsakega »glihanja« izplačal zahtevano vsoto — 12.000 kron! In sedaj se baje preko te njive niti ne bo gradila cesta! Tako gospodarijo z deželnim denarjem — klerikalni mogotci!

+ Posvečenje Brezmadežni in slučaj paznika Bučarja. V nedeljo bo po maši na Kongresnem trgu ljubljanski škof prečital posvetitev Brezmadežni. Nismo natančno podučeni, kako je to posvetitev razumeti, vendar ni dvoma, da se gre za manifestacijo idealnega značaja. To poklonstvo Brezmadežni pa postavlja v posebno luč slučaj paznika v prisilni delavnici A. Bučarja, kajti primerja je to poklonstvo z Bučarjevimi slučajem, spoznamo veliki razloček, ki vlada pri klerikalnih med teorijo in prakso. Brezmadežni se bo poklonil seveda tudi častivredni prvak klerikalne stranke in župan v Mostah Joža Oražem, zaradi katerega je dal dež. odbor v disciplinarno preiskavo paznika Bučarja. Stvar je bila ta-le: Bučar je bil poklican k vojakom. Celih sedem mesecev je moral služiti daleč doli na meji, — med tem pa mu je katoliški Oražem, ta čestilec Brezmadežne, doma zapeljeval ženo. Može je bival na srbski meji in za cesarja trpel in stradal, Oražem pa je lažil v njegovo stanovanje in je ženo nagovarjal, naj se mu uda, ji delal vsakovrstne obljube, ji obetal podpore od vojaške oblasti in jo kar siloma potegnil v drugo sobo... A žena je ostala trdna. Obetal ji je odpustke iz Rima in gotov denar in se že pripravljal na naskok, a žena se ni in se ni dala pregovoriti, ostala je zvesta možu in ko je ta po dolgih mesecih prišel za 10 dni na dopust, mu je razodela, kako jo je zasledoval pohotni volk Oražem. Bučar ni mogel proti Oražmu ničesar storiti, kajti ko je izvedel za stvar, je bila ta že postavno zastarana. Kakor pa je bil Bučar lahko vesel svoje pridne zveste žene, je vendar naravno, da ga je Oražmovo početje jezilo in žalilo. Povedal je različnim prijateljem, kaj se je zgodilo in nič ni ugovarjal, ko so prijatelji to stvar spravili v časopise. A kaj se je zgodilo! Novi oskrbnik prisilne delavnice, bivši stotnik Dolenc je, bodisi iz lastne inicijative ali pa na migljaj od zgoraj, Bučarja prijel, zakaj je pustil, da je Oražmovo zalezovanje in zapeljevanje njegove žene prišlo v časopise in ga je ovalil deželnemu odboru, češ, da se je s tem pregrešil zoper svoje službene dolžnosti!! In deželni glavar dr. Šusteršič je hitro našel, da se je Bučar s tem pregrešil zoper dolžnosti prisilniškega paznika, ker ni molčal o Oražmovem lopovstvu, nego pustil, da je stvar prišla v časopise, ter je predlagal, da naj se zoper Bučarja začne disciplinarna preiskava. Čujte, deželni uslužbenici! Če vam kak katoliški svinjar zapeljuje žene in hčere, nikar ne zinite nobene besede, sicer pridete v disciplinarno preiskavo; vaše žene in vaše hčere so za to na svetu, da jih lahko katoliški svinjarji zapeljujejo. Za Šusteršičev predlog so seveda glasovali vsi klerikalni dež. odborniki. Nič jih ni ženiralo, da storjeni sklep ne pomeni nič več in nič manj, kakor zaščito kurbirstva in kaznovanje Bučarja, ker se njegova žena ni udala Oražmu. V nedeljo pa bodo imeli ti isti ljudje predrznost, da pojdejo na Kongresni trg na poklonstvo Brezmadežni.

+ Prijazen nasvet! V programu za katoliški shod je tudi izlet na Gorenjsko. Da se združi koristno s prijetnim, bi bil zato priporočati ogled deželnih elektrinih central na Završnici. Tam se bo baje v kratkem gradil monument za to slavno delo, ki bo imel napis: Tukaj leži od deželnega odbora kranjskega zabiti milijon, katerega ne bomo nikdar več videli.

+ V Polhovem gradu pričakujejo, da jim današnji dan prinese posebno veselje. Seveda so se tudi že v Polhovem gradu moške pogovarjali, da bo treba dati dr. Šusteršiču zaupnico, a dali mu je vendar niso, češ, naj si jo zaluzi. Dr. Šusteršič je najbrž izvedel kako in kaj mislijo v Polhovem gradu in ker povrh tudi polhovgrajsko gasilno društvo še ni prestopilo v klerikalni tabor, bo danes starodavni Polhov gradec imel zelo dvomljivo čast, da se bo mogel pokloniti dr. Šusteršiču. Za 7. uro zjutraj je določena seja obč. sveta,

ob 8. pa prihod dr. Šusteršiča, ki bo koj pri svojem prihodu dobil zaupnico, še vso gorko in mastno.

— Somišljenikom v dvorskem okraju. V smislu sklepa izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke pozivamo svoje člane in somišljenike, naj prireditelj, ki so ji dali ime »katoliški shod«, a je v resnici samo strankarsko-politična in bojna prireditev pod vodstvom dr. Ivana Šusteršiča in dr. Iv. Ev. Kreka stoječe klerikalne stranke, ki je »s svojim nečutenim terorizmom, zanikajočim najprimitivnejše pojme politične, socialne in družabne morale zastrupila vse javno življenje in onemogočila vsako sporazumno, ali tudi le vzporedno delovanje celo v povsem ne-strankarskih strogo narodnih in kulturnih zadevah«, — popolnoma prezirajo! Nihče izmed naših članov in somišljenikov in naj bo tega ali onega stanu, tega ali onega poklica, naj ne okraši svoje hiše, prodajalne ali trgovine in naj ne razobesi zastav, ker ga sicer ne moremo več smatrati za svojega. Zahtevamo v tem oziru stroge discipline! Naši člani in somišljeniki naj smatrajo katoliški shod, kakor da bi ga ne bilo in naj se po tem tudi ravnaajo!

V Ljubljani, 21. avgusta 1913. Predsedstvo »Gospodarskega in izobraževalnega društva za dvorski okraj v Ljubljani.«

— Odbornike »Gospodarskega in izobraževalnega društva za dvorski okraj« pozivamo, da se zanesljivo udeležijo odborove seje, ki bo jutri, v petek, dne 22. avgusta ob pol 9. v društveni sobi. Seja je važna, zato se je naj vsi odborniki udeležijo polnoštevno.

— Bombardiranje ljubljanskih hišnih posestnikov. Danes so dobili ljubljanski hišni posestniki, menda vsi brez izjeme, tiskane pozive, naj za katoliški shod razobesijo zastave. Kar po tri in štiri pisma je vsak dobil. Čudimo se, da se odbor za katoliški shod upa s temi prošnjami nadelgovati ljudi, ki jih sicer katoliška stranka preganja, kolikor more in jim dela škodo kjer more. Ravno ljubljanski hišni posestniki čutijo najboljše, kako katoliška stranka davi ljubljansko mesto in zato smo res radovedni, koliko ljudi se bo dobilo, ki bodo vse to pozabili in z zastavami poveljali klerikalni shod.

— Napredno politično in gospodarsko društvo za Poljanski okraj opozarja vse svoje člane še enkrat na striktno izjavo izvrševalnega odbora narodno - napredne stranke v Ljubljani, da je smatrati »katoliški shod« dne 23. in 24. avgusta za izključno strankarsko - politično prireditev S. L. S., vsled česar morajo vsi pristasi narodno - napredne stranke ta shod v vsakem oziru popolnoma prezirati. Kdor bi v tem slučaju kršil disciplino stranke iz kateregakoli ozira, tega bi stranka ne mogla več šteti med svoje člane.

— Poročil se je 19. t. m. g. Josip Gogala, učitelj slov. trgovske šole v Ljubljani, z gđ. Evgenijo Benigar, hčerko ravnatelja g. Ant. Benigarja iz Gorice.

— Veselilni odsek za veselico dne 17. t. m. ob priliki kongresa narodnih strokovnih organizacij ima danes zvečer ob 8. svojo sejo v restavraciji Narodnega doma.

— Šola v Borovnici. Deželni poslanec g. Kobi se je danes oglašil v našem uredništvu in nam je dal z ozirom na naše dopise o zgradbi šole v Borovnici sledeče pojasnilo: Cela stavba se je nepostavno razpisala in oddala; g. Kobi sam sploh ni oferiral, pač pa je oferiral inženir g. Kobi v družbi z zidarskim mojstrom Žerjavom; ker je g. Kobi videl, da se je stavba nepostavno oddala, se je postavil na stališče, da ne da sveta svoje žene, dokler se krivica ne popravi; o kaki sebičnosti pri tej stvari sploh ne more biti govora, pač pa je naravno, da je občinski odbor zavzel stališče, kdor je krivico provzročil, naj nosi tudi stroške. Končno je g. Kobi izjavil, da nadaljnjih pojasnil ne mara spravljati v javnost, ker noče nikomur škodovati.

Z Viča nam pišejo: Robežnikova hiša je zelo pobožna, zato se ni čuditi, da se bodo vsi rodbinski člani v narodni noši in uniformi udeležili nedeljske klerikalne prireditve v Ljubljani. Mladi Robežnik bo jahal konja v čukarski uniformi, toda ne v svoji, preskrbi mu jo namreč bivši puntigamski Petrič.

Za katoliški shod pobirajo po deželi vstopnino in sicer mora plačati, kdor se udeležijo samo procesije nedeljo, po eno krono, kdor pa se udeležijo tudi prireditve v naslednjih dneh, po pet kron.

Nogometna tekma. Po daljšem odmoru priredi prihodnjo nedeljo popoldne ob 3. uri na igrišču poleg Laternmannovega drevoreda športni klub »Ilirija« nogometno tekmo med svojim prvim moštvom in rezervo. Ta tekma bo zelo zanimiva. »Iliriji«

se je namreč posrečilo pridobiti od praške »Slavie« trenerja, ki že nekaj časa poučuje naše igralce. Ti so tudi že precej napredovali. Način igre naših igralcev je sedaj popolnoma drugačen kot prej in bo vsled tega nedeljska tekma za prijatelje športa v našem mestu nekaj popolnoma novega z ozirom na izvedbo tekme.

Rezervisti na povratku. Tekom prihodnjih dni se bodo začeli vračati rezervisti in nadomestni rezervisti, ki so bili povodom balkanske krize poklicani pod zastavo. Na postajah, kjer so garnizije, bodo častni in vojaške deputacije vračajoče se rezerviste slovesno sprejele z godbo. Lepo bi bilo, če bi se tudi civilno prebivalstvo udeležilo sprejema rezervistov, ki so — iztrgani iz svojega poklica in iz krogov svojih rodbin — mnogo mesecev hudo trpeli in morali biti vsak trenotek pripravljeni na vojno. Kdaj dospejo posamezni oddelki v Ljubljano, to bomo sporti naznanili. Prvi transport, broječ 11 častnikov in 1170 mož pešpolkov št. 72., 91. in 98. ter pogorske havbične divizije št. 13 pride v Ljubljano dne 22. t. m. ob 7. uri 47 minut zjutraj na južni kolodvor in se po zaužitem zajtrku odpeljejo ob 8. uri 51 minut naprej.

Rezervisti na povratku. Danes opoldne so se pripeljali iz Bosne prvi rezervisti, ki so bili vpoklicani za časa balkanske vojske na obmejne točke. Bili so rezervisti 1. pešpolka iz Opave, katerim je poveljeval podpolkovnik in so imeli poseben vlak. Okna pri vlaku, kakor celi vozovi so bili okrašeni z zelenjen in cveticami. Na južnem kolodvoru jih je čakala godba 27. pešpolka, kakor tudi nekaj vojaških in civilnih dostojanstvenikov in vojakov. Na vrhu južnega kolodvora so imeli kosilo (menadž) in so dobili tudi drugih okrepčil. Med kosilom jim je ves čas igrala godba. Le-ti so bili štacijonirani v Mostarju in so pravili, da so bili štrpaci taki, da jih ne morejo dopovedati. In to se jim je tudi bralo iz zarjavelih, poraščenih in razoranih obrazov. Častniki so na kolodvoru z moštvom zelo ljubeznjivo ravnali in niso zahtevali nikakega znanega »stramm Habt - achta« marveč se je gibal vsak prosto in če se je kdo s šalico juhe zadel v poveljnika, se je ta prav pristrčno zasmel. Vsi vojaški so bili odlikovani s križci. Ko so se pokrepčali in nekoliko za silo razvedrili so šli zopet v vozove ter se med slovesom godbe odpeljali proti svoji domovini, po kateri gotovo že srčno žele. Na južnem kolodvoru so razobesene cesarske zastave. Drugi vojaški vlaki bodo prihajali skozi Ljubljano jutri in prihodnje dni.

Iz škofjeloške okolice. Prihodnje deželnozbornske volitve delajo klerikalci hude skrbi. Pridno prirejšajo zdaj shode po deželi, da bi ljudstvo pravočasno preprimali. Tak shod so priredili tudi pretečeni teden v neki loški predmestni gostilni. Tam je govoril klerikalni poslanec Jarc, ki straši že dalj časa v naši okolici. Reševal je obrtniško vprašanje. Kakor poroča »Slovenec«, so navzoči sklenili soglasno zaupanje voditeljem klerikalne stranke. To pa gotovo zato, ker znajo tako dobro gospodariti z deželnim denarjem, da kar 60.000 K porabijo za ureditev stanovanja za dež. glavarja. Mi kmetje pa moramo biti zadovoljni, da smo le pod streho. Res, čudna so pota božje previdnosti, gospod v zlatu, kmet v blatu. Še se nam bo dobro godilo, ko imamo tako imenitne zastopnike kmečkega stanu. — Delo pri novi cesti primeroma še dosti hitro napreduje, kakor je spočetka slabo kazalo. Samo to bo vrag, ker bo imela nova cesta toliko ovinkov. Popolnoma upravičeno se ljudstvo pritožuje radi tega, ker si pač vsakdo misli, če se že enkrat dela, naj se napravi tako, kot se spodobi, ne pa tako, da ni nikomur podobno. Pa kaj se hoče. Ne-ki tukajšnji veljak je rekel, da bo kri-va cesta veliko kratkočasnejša kot pa ravna. Morebiti, pa seveda le za dotičnega, za nas druge pa ne. Pa kaj hočemo, mora že tako biti. — Stepli so se fantje dne 10. t. m. v gostilni pri Sv. Duhu. Franceta Starmana so pošteno oklali, tako, da je v nevarnosti za življenje. Kdaj bo vendar pamet srečala tiste fante, ki se tako radi prepeajo. Menda nikoli. Proč s pretopom, v roke pa list in skrbeti za izobrazbo, mesto noža, potem bodete pravi fantje. To je vendar sramota za kmečke fante, da rabijo pri vsaki priliki nož. Zakaj so pa pesti?

Z Bleda. Skrajno neugodno vreme povzročilo je povsod, da so leto-višča slabo obiskana. Na Bledu imamo v primeri z drugimi kraji še dokaj ugodno vreme in zdravilišče je od tujcev jako dobro obiskano. Poleg Čehov je mnogo Lahov, Ogrbov in Nemcev le — slovenskih rodbin je tako malo, da je sramota. Posebno se odlikuje naša slovenska metropola. Ljubljancani raji denar nosijo v tuja

laška ali nemška kopališča. S samim popevanjem »Otok bleški, kinč ne-beški«, Bledu ne bo veliko pomagalo, treba je, da se tudi dejansko pokaže, da znamo Slovenci ceniti krasoto naše dežele! Tujci, ki tu sem prihajajo, ne morejo prehaliti krasote Bleda z okolico, mi Slovenci pa zamenjamo svoje kraje in hodimo drugam! — Ni čuda, da bo Bled kmalo popolnoma v nemških rokah. — Pretečni teden priredilo je grajsko oskrbnitvo veliko tekmo za plavanje in veslanje na blejskem jezeru, katere prireditve se je izvršila pri najlepšem vremenu in ob mnogobrojni udeležbi odličnega občinstva. V soboto zvečer so se lepi dobitniki in kolajne za najboljšje plavalce in veslače razdelili v zdravniškem domu. Od Slovencev so bili odlikovani s prvim darilom za plavanje gospice Črnetove in gg. Ravnik in Saplja. Pri tekmi v veslanju (čoln z dvema veslačema in krmarjem) sta dobila prvo darilo — krasni kip veslača iz bron in zlatu kolajno — gg. Franci Pokorn in Janko Skale. Po razdelitvi daril vršil se je jako animiran ples. Tudi cesarjev rojstni dan so slovesno praznovali. V predvečer je bila razsvetljava jezera in umetniški ogenj, v ponedeljek cesarska maša, popoldne koncert s tombolo, zvečer pa veliki cesarski ples v zdravniškem domu. Slavnost se je izvršila ob najlepšem vremenu, kar je letos — veliko rečeno! Pozabiti pa se ne sme omeniti, da so letoviščarji letos z godbo (Filharmonija iz Ljubljane) kar najbolje zadovoljili, ker godba igra izborni! In ravno radi dobre godbe je letos zdravniški park vsaki dan poln letoviščarjev in restavracija prenapolnjena. Zatorej gre vse priznanje zdravniški komisiji, da je najela za poletno dobo ljubljansko Filharmonijo.

Poziv. Zamenjana je bila po povratku posebnega vlaka s sokolskega zleta v Novem mestu v kavarni »Evropa« zelenkasta pelerina. Ker se jo danes ni nihče ogledal, se prosi ponovno, kdor jo je zamenjal, da jo pošlje nazaj, ker je lastniku mnogo lažje na tem, da pride do svoje lastnine. Pošlje naj se na Tomo Jerala, Škofja Loka, kjer se dobi svojo nazaj.

Na državnem kolodvoru v Ljubljani je izginila iz čakalnice II. razreda dne 18. avgusta črna ročna torba. Kdor jo je pomotoma odnesel, naj jo tam odda proti primerni odškodnini.

Izgubila se je v nedeljo na Kongresnem trgu proti St. Vidu raznobarna usnjata blazina (za v kočijo) in dva zeleno vezena prtiča za na nočno omarico. Pošten najditelj se prosi, oddati proti nagradi gospe Tillovi, Kongresni trg 14, Ljubljana.

Semenj. Na včerajšnji semenj so pripeljali 57 konj, 95 volov, 67 krav, 36 telet in 35 prašičev za rejo.

Kinematograf »Ideal«. Velekomična veseliga »Kakor so peli stari...« z Moricem v glavni vlogi, občinstvu jako ugaja. Kdor si jo še ni ogledal in se hoče res dobro zabavati in od srca nasmejati, naj ne zamudi prilike, ki se mu nudi le še danes in si jo ogleda. Tudi drama »Očetova dedščina« je jako lepa in zanimiva. — Jutri specialni večer z dramo »Beg skozi o b l a k e« z Pyslandrom, ljubljencem dam v glavni vlogi.

Prva govoreča ura v Ljubljani. Najnovejša iznajdba sedanosti, ki vzbuja občo pozornost in začudenje. Prva govoreča ura je prišla v Ljubljano. Ta najnovejši izum se razkazuje obiskovalcem brezplačno v tukajšnji urarski trgovini F. Čuden v Prešernovi ulici. Ura v lični omarici je v svoji preprostosti, obenem pa zanesljivosti in natančnosti v resnici mojstrski tehnični izdelek. Mal pritisak na gumb povzroči, da začne ura govoriti; nekaj minut pred 5. uro je ponovila zadnje četrt ure »štirinpetinštirideset« z različnim človeškim glasom, nekoliko kasneje — bilo je ravno 5. ura — zaključila avtomatično, brez pritiska na gumb, z različnim glasom »pet je ura«. Glas je možno regulirati, da kliče glasneje ali tišje, kakor se tudi lahko ustavi, da molči. Ako se pritisne na gorenji gumb, ki se lahko tudi spoji z električno žico, da se iz postelje sproži, ponovi ura zadnji klic, tako da se lahko ponoči, vsak čas, brez luči izve natančni čas. — Kdor si hoče ogledati ta umotvor, naj se potruži v urarsko trgovino F. Čuden v Ljubljani, Prešernova ulica, kjer se drage volje vsakomur razloži.

Društvena naznanila.

Za vdovski in sirotinski pokojninski sklad društva zdravnikov na Kranjskem je daroval g. dr. Josip Pogačnik, zdravnik v Ljubljani: 1. Ob dveletnici smrti brata Stefana v njegov spomin 30 K; 2. mesto venca na grob prijatelja Marenčiča 10 K.

Slovensko pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« iz Ljubljane in »Kamniški salonski orkester« nameravata prirediti v Kamniku dne 7. septembra t. l. koncert. Obširna naznanila slede.

Prosveta.

Kabaretna večera v parkhotelu »Tivoli«. V soboto, dne 23. in v nedeljo, dne 24. avgusta prirede ljubljanski igralci slovenskega deželnega gledališča s prijaznim sodelovanjem gđ. subretke Thalerjeve kabaretna večera v parkhotelu »Tivoli«. Sobotni večer, ki se začne ob 8., je v prvi vrsti namenjen ljubljanski inteligenci, ki je dala inicijativno za to prireditve, seveda pa ima pristop vsakdo. Za to prireditve stanejo sedeži prvih vrst po 2 K, sedeži ostalih vrst po 1 K. — Nedeljska prireditve se začne ob 5. popoldne. Vstopnina znaša na vse prostore 1 K. Ob lepem vremenu se bodo predstave vršile na vrtnem odru, sicer pa na odru v dvorani. Obakrat, v soboto, kakor v nedeljo, koncertira med kabaretnimi predstavami orkester vojaške godbe 27. pešpolka. Velezabavni spored, ki je za soboto in za nedeljo isti, je tale: Subretne točke izvaja gđ. Vera Danilova; kuplete poje gosp. Povhe. »Komično sodišče«, spevigr, uprizori gosp. Skrbinšek. Operetne in operne arije, kuplete in speve prednaša gđ. Thalerjeva. Apske in cowbojske plesje izvaja g. Rafi Ceraar. »Cirkus Zavatta« uprizori gosp. Danilo. »Cvetke ljubljene ve...« izvaja gđ. Skrbinšek in Šest. »Njen Teofil«, kabaretna enodejanka, uprizori gosp. Danilo. — Z ozirom na doberdošen namen — čisti preostanek se razdeli med igralce — se preplačila hvaležno sprejemajo. — Hkrati se ob teh prireditvah od sl. občinstva poslovi gosp. spevokomik Josip Povhe, ki odide v Berlin.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dogodki na Balkanu.

Rusija se odločila za energične korake proti Turčiji.

Dunaj, 21. avgusta. Kakor se zdi se je ruska vlada končno vendar odločila za najenergičnejše korake proti Turčiji ter je od porte zahtevala, da ustavi nadaljno prodiranje proti Bolgarski in zahodni Trakiji. Obenem je ruska vlada tudi v Atenah resno nasvetovala, da naj Grška preneha s tajnim podpiranjem Turčije. Današnja poročila kažejo, da je bila ruska intervencija uspešna. Turška vlada je dala svojim četam povelje, da naj izpraznijo svoje postojanke onkraj reke Marice in veliki vezir je ruskemu veleposlaniku slovesno obljubil, da se vojna ne bo obnovila. Nevarnost, da vpadajo Turki na Bolgarsko in v zahodno Trakijo, je tedaj odstranjena. Rusija je storila ta korak v soglasju z ostalimi velesilami.

Odrinsko vprašanje še ni rešeno in vedno bolj se zdi, da se bo rešilo za Bolgarsko neugodno. Celo Rusija se drži zelo rezervirano, Nemčija in Francija pa sta proti vsakemu ostrejšemu pritisku na Turčijo. Tudi Bolgarska je uvidela, da more rešiti, kar se da še rešiti samo v direktnih oficioznih pogajanjih.

Rim, 21. avgusta. »Tribuna« poroča iz Carigrada: Turško vrhovno poveljništvo je izdalo na turške čete v Trakiji povelje, da naj ne prekorajajo mej onega ozemlja, ki je označeno v noti 19. julija in da naj se umaknejo nazaj za Marico.

Carigrad, 21. avgusta. Veliki vezir princ Said Halim je obiskal ruskega veleposlanca Giersa in izjavil, da so vesti o nameravanem zasledenju Dedeagača in o prekoračenju bolgarske meje neutemeljene. Turške čete so zasedle samo nekaj strateško važnih točk zahodno od Marice. Veliki vezir je obljubil, da bo izdano že danes povelje, da naj se turške čete od tam vrnejo za Marico.

Petrograd, 21. avgusta. Ruska vlada je sporočila turškemu poslaniku, da je Rusija odločena poseči po najskrajnejših sredstvih, če Turčija vztraja na svojem odporu. Obenem je ruska vlada obvestila porto, da je to zadnji diplomatski korak Rusije.

Odrin in Trakija.

Carigrad, 21. avgusta. Po zadnjih razgovorih začetkom avgusta med velikim vezirjem in bolgarskim odposlancem Načovičem so se nadaljevala neoficijalna pogajanja med Turčijo in Bolgarsko. Dočim so pogajanja z Grško in Srbijo od onega časa prenehala, sta Turčija in Bolgarska pripravljali kljub bojevitim notam se sporazumeti. Velesile so odločene s svojo intervencijo počakati, dokler se vrše ta pogajanja, šele

če bi se pogajanja izjalovila bo mogoče govoriti o resni vojni nevarnosti.

Carigrad, 21. avgusta. Evropski diplomatski krogi so zelo vznemirjeni vsled spoznanja, da je preneseno težišče turške vlade iz Carigrada v Odrin, ki je postal, kakor je bil prej Solun, sedež mladoturške tajne vlade, ki se opira na armado. Kako slab je vpliv prave carigradske vlade, je razvidno iz dejstva, da veliki vezir ne izda nobenega ukrepa, ne da bi se prej sporazumel z mladoturškimi voditelji.

Ratifikacija mirovne pogodbe.

Belgrad, 21. avgusta. Kralj Peter je ratificiral s kraljevskim ukazom Bukareški mir.

Povratak srbskih čet.

Belgrad, 21. avgusta. To nedeljo se slovesno vrnejo srbske čete v Belgrad. V Belgrad dospe cela donavska divizija prvega in drugega poziva. Mestni svet da v ponedeljek prestolonasledniku na čast velik banket.

Grki in Turki v Trakiji.

Solun, 21. avgusta. Grške čete so dobile povelje, da naj zapuste Gumuldžino. Turške čete se pripravljajo zasesti to mesto.

Na Kreto!

Atene, 21. avgusta. Zatrjuje se, da bo grški kralj v kratkem skupaj z Venizelosom potoval na Kreto ter pozneje s prestolonaslednikom obiskal tudi Egejske otoke.

Albanski stolček.

Carigrad, 21. avgusta. V poučenih albanskih krogih zatrjujejo, da se resno razmotriva kandidatura protestantskega princa Cumberlandškega za albanski prestol.

Revirement.

Isti, 21. avgusta. Cesar je sprejel v avdijski bukreškega poslanika princa Fürstenberga, kar je najbrže v zvezi z njegovim imenovanjem za petrogradskega veleposlanika.

Nemški Nationalverband.

Dunaj, 21. avgusta. Kakor izve mo iz parlamentarnih krogov, bo imel nemški Nationalverband svojo sejo 29. t. m. ter se bo bavil z znanimi resolucijami v Chomutovu. Važno je ta seja, ker bo morala sklepati ali in kako naj stopi Nationalverband v opozicijo proti vladi. Nekaj dni pozneje se prično pogajanja nemških zaupnikov s Češkem za vlado.

Reforma češkega deželnega reda.

Praga, 21. avgusta. »Union« poroča: Vladne predloge o reformi češkega deželnega reda in glede jezikovne uporabe pri avtonomnih in državnih oblastih na Češkem so že delj časa izgotovljene.

Nemcem moč na Češkem.

Praga, 21. avgusta. Na kongresu čeških avtonomnih mest in okrajnih zastopov je izjavil bivši trgovski minister dr. Forst med drugim: Nemške grožnje v Chomutovu nimajo drugega namena, kakor prisiliti vlado in merodajne kroge, da zajamčijo Nemcem na Češkem vlado. Naloga češkega naroda je, da čisti avtonomno upravo dežele. Vse češke stranke morajo v tem pogledu nastopati solidarno. V tem smislu je bila sprejeta tudi resolucija.

Nationalverband in vojne predloge.

Česká Kamenice, 21. avgusta. Nemškoradikalni poslanec Heine je na nekem volilnem shodu izjavil, da mora nemški Nationalverband sedaj pričeti z najostrejšim bojem proti vladi. Ta boj se mora pričeti že v prihodnji državnozborni sesiji s tem, da se ne dovolijo vojni krediti.

Pivo na Češkem.

Praga, 21. avgusta. Glasilo pivovarjev poroča, da je padel konsum piva vsled deželne doklade na pivo na minimum. Malim pivovarjem grozi vsled tega katastrofa, ker včasih po več dni ne prodajo niti enega sodčka piva in ker se jim pokvari pivo, ki so je zvarili junija in julija.

Gališki deželni zbor.

Lvov, 21. avgusta. Gališki deželni zbor se otvori 23. septembra.

Bosanski sabor.

Sarajevo, 21. avgusta. Voditelji strank delavne večine sabora so imeli zadnje dni posvetovanja, da se omogoči delovanje bosanskega sabora. Dosegel se je sporazum na široki podlagi ter so izdelali program, ki naj odgovarja vsem momentam, obenem pa tudi vsem bodočim potrebam. Program obsega točke, ki so izvedljive v okviru sedanjega državnopravnega stališča Bosne in Hercegovine. Ta program pa morajo stranke še potrditi.

Povratak rezervistov.

Sarajevo, 21. avgusta. Odpuščanje rezervistov se je že pričelo. Nekaj transportov je odšlo že pred par dnevi, glavni transporti pa so odšli včeraj in sicer pešpolka št. 49. in št. 74.

Nesreča v Pulju.

Pulj, 21. avgusta. Pri poskusem streljanju danes ob 9. dopoldne je eksplodiral voz z municijo. Trije vojaki so bili ubiti, 4 težko ranjeni, med temi tudi provizorični pristanski poveljnik viceadmiral Wellenburg, ki je težko ranjen na obeh nogah.

Rusko namestništvo na daljnem vzhodu.

Petrograd, 21. avgusta. Ruska vlada se bavi z vprašanjem ustanovitve namestništva na daljnem vzhodu. Treba je namreč tam energične osebe. V poštev pride tozadevno baje gubernator Amurskega okraja Gondatti.

Mirovna komedija.

Haag, 21. avgusta. Mirovnega kongresa v Haagu, ki je bil včeraj otvorjen, se udeležuje 950 delegatov. Predsednik profesor Delouter se je izrekel za nadnarodno organizacijo sveta v obliki Zedinjenih držav. Delegat Bergius in belgijski senator Lafontaine sta prav naivno konstatirala, da napreduje mirovna misel, čenem pa sta protestirala proti balkanskim dogodkom.

Novi boji v Maroku.

Madrid, 21. avgusta. Iz Tetuana poročajo, da so Španci za kazen napadli domačine v okoliših Aifa. Španska brigada se je razdelila na pet manjših kolon. Boji so se začeli predvčerajšnjem zjutraj in so se končali ob 8. zvečer. Španci so imeli 11 mrtvih in 30 ranjenih.

Mehika in Zedinjene države.

Washington, 21. avgusta. Mehikanski predsednik Huerta izjavlja kategorično, da so vesti, kakor da bi bil stavil Zedinjenim državam ultimatum, da ga priznajo Zedinjene države kot predsednika Mehike, nesresne.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal gosp. Niko Pinterič v Trbovljah 5 K, nabranih na obrtniškem sestanku pri g. N. Pinteriču (gg. Zupan, Breger, Lisac, Pungercar in Lesjak) za družbo blagega namena: vzgojitev mladine. — Gosp. gostilničar Maček je izročil 11 K 62 v, katere je zložila v Vratih vesela družba strelskega društva »Sigurnost« v Ljubljani. — Gosp. Oton Ploj, notar v Črnomlju, je pridobil za družbo 5 K iz kazenske poravnave G.-N. — Gosp. dr. Al. Kraigher, zdravnik pri Sv. Trojici, je poslal 26 K, katere so zložili gg. kaplan Bozina 5 K, sodni svetnik Kronvogel 5 K, učitelj Jakob Kovačič 2 K, uradnik Anton Klemenčič 2 K, učitelj Josip Klemenčič 2 K, dr. Al. Kraigher 10 K. — Mesto šopka na krsto pok. g. Lojzetu Gorjupu darovali so družbi sv. Cirila in Metoda v gostilni gg. Mar. Grazer gg.: St. Makovič 1 K, Rajko Tavčar 50 v, Ferd. Vrabec 1 K, Josip Vrhovec 50 vin, Gust. Vidic 1 K, Mar. Grazerjeva 1 K. — Hvala! — Napredni slovenski abiturienti v Mariboru so poslali družbi sv. Cirila in Metoda po tovarišu gosp. Fr. Robiču dar 100 K. — Že kot srednješolci so pridno delovali za našo prekoristno družbo in preverjeni smo, da jej ostanejo zvesti kot akademiki in v svojem poznejšem življenju. Zahvaljujoč se jim za lepi dar, stavimo jih njihovim tovarišem in naslednikom v posnemovalen vzgled. — Za Ciril-Metodov obrambni sklad so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg. in društva: 1100. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Bazovici (plačala 200 K); 1101. slovenski absolventi trgovske šole Mahr (plačali 200 K); 1102. podružnica družbe sv. Cirila in Metoda, St. Peter pod Sv. Gorami (plačala 200 K); 1103. slovensko omizje pri Roži v Ljubljani (plačala 200 K).

Razne stvari.

* Velika nesreča na morju. Iz Novega Yorka poročajo: Parnik »State of California« Pacific Coast Steamship Companye, ki je peljal iz Seattleja proti Skagvayu, je v zalivu gamskim v Alaski zadel ob skalo ter se takoj potopil. Samo kapitan s 40 pasažirji se je rešil; najmanj 25 pasažirjev prvega razreda in 27 mornarjev je utonilo.

* Lepa zakonska dvojica. Iz Ka-pošvarja poročajo: Mizarski pomočnik Ladislav Pinter, ki se je, kakor smo poročali, poročil z baroneso Elzo Brown, je zapustil s svojo soprogo mesto. Prej pa je napravil mnogo dolgog.

* Svojega odvetnika ustrelil. Iz Gubna poročajo: Rentir Stöhr je predvčerajšnjim ustrelil svojega odvetnika dr. Mehla ter nato tudi samega sebe. Stöhr, ki se je pred leti ponesrečil, je tožil zdravnika in zavarovalnico. Proces se je dolgo vlekel in še zdaj ni končan. Misli je, da je temu vzrok njegov odvetnik, vsled česar je tudi najbrže izvršil grozen čin.

* Težavna eksekucija smrtno obsodbe. »Secolo« poroča iz Dobruka: Od treh roparjev, ki so napadli italijanske vojake, sta bila dva obsojena od vojnega sodišča na smrt, eden pa v prisilno delavnico. Oba na smrt obsojena so z zvezanimi rokami pripeljali na obrežje, da ju ustrelje. Ko pa so vojaki že namerili, sta oba roparja skočila v morje, si razvezala roke ter odplavala. Karabinierji so ju zasledovali ter ustrelili v vodi.

* Velika dinamična eksplozija. Iz Mehike poročajo: V predmestju Tucubaya je zadel tramvajski voz ob voz, na katerem je bil naložen dinamit. Dinamit je eksplodiral ter razrušil mnogo hiš. Čez 100 oseb, večinoma žensk in otrok, je bilo ubitih.

* Nekaj o stari loteriji. Mala loterija je bila uvedena v Avstriji, in sicer na Dunaju leta 1752. Prvi žreb na Prago se je vršil leta 1754. in so bile izžrebane sledeče številke: 22, 75, 33, 71, 44. V tej loteriji se je v Avstriji od leta 1788. do l. 1900. zastavilo 2.405.873.468 goldinarjev.

* Kolera. Iz Budimpešte poročajo: Da se kolera ne razširi, je mestna prefektura prepovedala ambulantno prodajanje živil. Vlada pa je izdala ukaz, da je uvoz rabljenega perila, stare obleke in cunji iz Romunske prepovedan. — Iz Belgrada poročajo: Kolera se vedno bolj širi. Po izkazih deželne sanitetne oblasti je v zadnjih desetih dneh v vsej deželi obbolelo 793 oseb na kolero, od katerih jih je umrlo 131. Najbolj je epidemija razširjena v okraju Vranja, kjer je od 213 bolnikov umrlo 25. V okraju Morave je obbolelo 86 oseb, umrlo pa 36 oseb.

* Ponarejanje železniških vozniških listkov. Laška policija je aretirala več portirjev raznih večjih hotelov v Turinu, Milanu in v Benetkah. Neki nemški zakonski parček iz Haaga na ženitovanjskem potovanju je kupil namreč pri hotelskem portirju v Miranu vozni listek I. razreda do Benetk za 60 lir. V vlaku je preglednik spoznal listek za ponarejen in potnik je moral plačati 190 lir, samo, da se je izognil aretaciji. Uvedla se je preiskava, ki je dognala, da so imeli portirji večjih hotelov medsebojno tajno zvezo. Ponarejali so vozne listke in jih prodajali pasažirjem, obenem pa so jim priporočali one hotele, v katerih so bili nastavljeni njihovi tovariši.

* Ubegli milijonar Thaw — ujet. Iz Novega Yorka poročajo: Tukajšnji listi prinašajo senzacionalne obdobje visokih policijskih uradnikov, ki jih je podkupila rodbina Thawova, da na nezakonit način izpuste Harryja Thawa. Ko so se ti poskusi ponesrečili, so se lotili drugih, še nižjih sredstev. Thawa so v Kanadi prišli. Iz Novega Yorka in Washingtona bodo storili vse korake, da bo Kanada izročila Thawa. To pa se ne more zgoditi vsled umora arhitekta Wigha, ker je bil Thaw kot umobolen in ne zaradi umora obsojen. Tudi ga ne morejo izročiti, ker je pobegnil iz norišnice, pač pa, ker je podkupil uradnike. Rodbina Thawova je že najela prve odvetnike v Kanadi, in bo najbrže denar zmagal nad pravico.

* Povodenj na Ogrskem. Po cellem Ogrskem so nastale vsled neprestanega deževja velike povodnji. V Budimpešto dohajajo neprenehoma poročila o raznih nesrečah. Pri Keszmarku je izstopila reka Poprad in je poplavila daleč na okoli vse vasi. Polje je skoro popolnoma uničeno. Preplavljeni sta tudi mesti Zalatornok in Miskolc s celo okolico. Cele vasi so porušene, prebivalci so si rešili z največjo težavo golo življenje. Poginila je tudi skoro vsa živina, voda je odplavila vso krmo in vse zaloge. Pri Rimi Szombathy je izpodjedla voda velik železniški nasip in železniški most. Ko so spustili čez most tri tovarne vozove, ki so bili obloženi z gramozom, se je most udril in vozovi so padli v naraslo vodovje. Na vozovih je bilo 10 železničarjev. Šest moških se rešilo, eden izmed teh je v par urah umrl, 4 pa so utonili in njih trupel še do sedaj nišo našli.

* Manevri odpovedani. Iz Zagreba poročajo: Manevri v okolišju 13. kora so odpovedani zaradi nevarnosti kolere. Bakteriološka preiskava savske vode je dognala, da je inficirana.

* Zopet duhovnik — detoljub. Iz Kremisa poročajo: Lepega duhovnika — »detoljuba« so te dni tukaj aretirali. 35letni kooperator Niedermeier, ki je bil pred dvema leti prestavljen iz Langenloisa v Sein, je bil aretiran vsled ovadbe očeta neke zlorabljene šolarice. Duhovnik je 2

f. m. poslal ministranta po deklico ter jo povabil v svoje stanovanje, kjer jo je posilil. Toda to temu čednemu duhovniku še ni zadoščalo. 14. t. m. jo je zopet poklical k sebi pod pretvezo, da ji hoče plačati neko delo, ki je je deklica opravila za njega. Ko jo je mati, ki ni ničesar vedela, za kakšno delo gre, poslala k duhovniku, jo je ta takoj hotel zopet zlorabiti. K sreči pa je pozabil zakleniti vrata, vsled česar mu je deklica še pravočasno ušla. Ko je deklica tekla od njega, je še klical za njo, naj nikomur tega ne pove, češ, da bi bil to smrtni greh. Ko je mati otroka vprašala, kje da ima denar, je začel otrok jokati ter polagoma povedal, kaj ji je učinil svinjarski duhovnik. Oče deklice je vso zadevo takoj ovadil policiji. Dognalo pa se je, da je zlorabil še druge otroke. In takim ljudem naj izročimo svojo mladino?

* **Problem našega časa** je reklama, ki pomaga v silnem konkurenčnem boju trgovskega življenja danes vsak uspeh. Za vsakega trgovca, bodisi mali ali veliki, tvori reklama važno, dostikrat celo odločilno vlogo, in na tem polju podaja pravo navodilo staroznana anončna tvrdka M. Duker nasl. Max Augenfild & Emmerich Lessner A. dr., Dunaj, I., Wollzeile 9, z vso vmeno. Ta tvrdka dá radevolje predloge, svet in informacijo v vseh vrstah reklame v malem ali velikem obsegu in se najbolje priporoča vsem onim, ki žele anonzirati ali plakirati.

Književnost.

— »Slovenski Trgovski Vestnik« ima v št. 8. sledečo vsebino: 1. Josip Skalar: Naši gospodarski interesi na Balkanu. 2. Dr. K. Hinterlechner: Praktična geologija. 3. Železniške tarife. 4. Jubilejska slavnostna seja in občni zbor »Deželne zveze obrtnih zadrug na Kranjskem«. 5. Fr. Zelenik: Odlomki iz trgovske korespondence. 6. Val. Žun: Nekatera poglavja iz finančne vede. 7. Raznoterosti: Slovenska trgovska šola v Trstu. — Trgovci kot upravitelji konkurznih mas. — Odpust iz službe zaradi bolezni. — Provizijski agenti fotografov. — Družabnik ali prokurist. — Novost v poštno - hranilničnem prometu. — Nakup premogovnikov za državo. 8. Statistika: Naša trgovina z Italijo. — Avstro-ogrsko zunanja trgovina I. 1912. — C. kr. državne železnice I. 1912. — Produkcija piva v Avstriji. 9. Slovensko trgovsko društvo v Celju. 10. Slovensko trgovsko in obrtno društvo v Mariboru. 11. Društvene vesti. 12. Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Mnenje gosp. dr. Wagnerja,
primarija
v Bruneku.
Gosp. J. Serravallo
Trst.

Mi je drago poročati vam o porabi vašega železnatega kina vina Serravallo, s katerim sem dosegel lepe vspehe pri konvalescentih, otrocih in pri slabokrvnih odraslih, kateri so ga prav radi vzeli. Radi tega priporočam vaš izdelek kar najbolje.

Brunek, 7. junija 1911.
Dr. Wagner.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 300-2 Srednji tlač 736 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
20. 2. pop.	732.4	25.0	sl. jzah.	del. oblač.
9. zv.	732.4	19.0	"	del. jasno
21. 7. zj.	733.3	16.1	brezvetr.	megla

Srednja včerašnja temperatura 19.7°, norm. 18.4°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Zahvala.

Za ljubeznivo sočutje povodom bolezni in smrti naše ljube in nepozabne soproge ozir. matere, tašče in stare matere, gospe

Gabrijele Kremžar

kakor tudi za darovane vence ter za mnogoštevilno spremstvo k zadnjemu počitku izrekamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancom najiskrenejšo zahvalo.

Zalujoči ostali.

2 učenke

za šiviljski obrt 2929

sprejme v modni salon
Katinka Lapajne v Idriji št. 405.

Mesto učenca

v mešani trgovini se išče za krepkega dečka.

Govori 4 jezike. Gre le na deželo. Ponudbe se prosi na Voltman, Vel. Lašče.

Išče se

kontoristinjo

veščo slovenskega in nemškega jezika, strojepisja in stenografije. Nastop takoj ali 1. septembra t. l. Ponudbe pod »Kontoristinja«
Kranj, poštno ležeče. 2930

Prodaja se na lepem prostoru
pod Rožnikom šte. 277. 2769

majhna vila

z 2 stanovanji in lepim vrtom za vsoto 13600 K. — Priseli se lahko takoj.

Dobra in v manufakturni stroki dobro izvežbana 2917

prodajalka

ki zna tudi na šivalni stroj šivati, se sprejme pri J. Modicu v Novi vasi pri Raketu s 15. oktobrom t. l. v prodajalno z mešanim blagom.

Sprejme se v mesto v stalno

starejša oseba

ki je zmožna samostojno voditi malo gospodinjstvo.

Slovenskega in nemškega jezika zmožne imajo prednost. — Ponudbe na upravnishstvo »Slov. Naroda«. 2936

Sprejme se učenec

s primerno šolsko naobrazbo v špecerijsko trgovino I. Perdan, Ljubljana. 2933

„Nuisol“

od
Bergmanna & Co. Dečin o/L.

697

je in ostane prej ko slej nedosegljivo v svojem popolnoma naravnem barvanju las in brade. V zalogi v plavi, rjavi in črni barvi. — Cena steklenici K 2.50. Dobiva se pri drog. A. Kanc, drog. B. Čvančara, O. Fettič-Frankheim v Ljubljani.

Izvanreden zaslužek.

Išče se inteligenten, delayen in podjeten

gospod

najmanj 25 let star, ki ima veselje do potovanja in predavanja. Treba je imeti 1200 K denarja in znati tudi nemški. — Ponudbe z opisom dosedanjega posla itd. pod šifro: »Fortuna« na uprav. »Slov. Naroda«. 2938

Mladenič

trgovsko naobražen, vojaščine prost, zmožen knjigovodstva, večš slovenščine in nemščine, govori tudi hrvaško in češko, želi službe v trgovski hiši, tovarni ali kakem drugem podjetju.

Vprašanja se prosi pod »Pridnost 522« na upravnishstvo »Slov. Naroda«. 2934

Pisarniški vodja

30 let star, vsestransko izobražen, z desetletno prakso, večš knjigovodja, korespondent in stenograf, govori in piše slovnično razun slov. še hrvaški, nemški in laški jezik, želi stalne službe na Slovenskem. Tudi kot hran. uradnik, blagajnik ali tajnik kake mestne občine, oz. kot solicator. Cenj. ponudbe pod »Sinceritas« glavno pošto ležeče Trst.

Kemična tvornica Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.

Cementna malta, beton, apnena malta napravi neprodorne za vodo samo

STEARIT

(obl. varovano.) 2291

Najidealnejše sredstvo za osušenja vseh vrst zadržanje talne vlažnosti.

Nepremočljive fasade z apneno malto.

Zastopstvo in zaloga: F. P. Vidic & Comp., Ljubljana

Primarij

9224

dr. Josip Stojc

zopet ordinira.

otročkih oblekah

in krstni opravi.

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo:

Krasne
BLUZE krila, kostume,
nočne halje,
perilo in vsako
modno blago.
Zelo solidna tvrdka:

M. Krištofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljiva v

otročkih oblekah
in krstni opravi.

MARXOVE EMAIL

in glazure za tla izborne
specialite, ki se hitro suše
in jih vsak lahko rabl.

Zaloga tovarne za lake

Ludvika Marxa

1297

pri tvrdki brata Eberl, Ljubljana

Zastopnike

za stroje, aparate, tehnične predmete in novosti vseh vrst išče v vseh večjih krajih Štajerske, Koroške in Kranjske »Büro Zyklop«, Gradec, Heinrichstrasse šte. 90.

Zahvala.

Za vse ljubeznjive dokaze blagega sočutja, ki so nam došli ob bolezni in smrti naše nepozabne, iskreno ljubljene sestre, nečakinje, mačehe in svakinje, gospe

Hilde Orožen

c. kr. profesorja vdove in posestnice

zlasti pa za lepe vence in za časteče spremstvo na zadnji poti izrekamo vsem svojo najprisrčnejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 21. avgusta 1913.

2940

Zalujoči ostali.

Novost sedajnosti! Govoreča ura!

Vsakomur na vpogled v prvi, največji in največji urarski trgovini 2937

F. ČUDEN v Ljubljani

samo nasproti Frančiškanske cerkve.

Lastna tovarna ur v Švici.

Naročite veliki cenik tudi po pošti prosto.

Vsaka gostilna, sploh vsaka hiša,
: : ki mora kdaj streči gostom : :
potrebuje nujno bogato opremljeno strokovno knjigo

„Nauk o serviranju“.

ki stane v platno vezana K 5.—, po pošti K 5.50 in po povzetju K 5.70.

Pošilja se samo proti naprej nakazani naročnini ali po povzetju. Naroča se pri upravnishstvu »Gostilničarskega Vestnika« v Ljubljani.

2941

Dr. Ravnihar

vljudno naznanja, da je preselil
svoje pisarniške prostore
na Miklošičevo cesto št. 26

: (Sodna ulica, Bahovčeva hiša :
: pred justično palačo). :

2929

Predaja trgovine.

Radi pomanjkanja prostora sem primoran opustiti mojo špecerijsko, detajlno trgovino (Mestni trg št. 26) ter vljudno naznanjam, da sem jo predal v nadaljno vodstvo firmi

Viktor Schiffer („Pri Bučarju“, Mestni trg).

Zahvaljujoč se p. n. odjemalcem za meni v tako veliki meri izkazano zaupanje, prosim, da je prenesete tudi na mojega naslednika.

Z odličnim spoštovanjem

Ant. Krisper.

2879

Prevzetje trgovine.

Na poleg stoječe naznanilo se naslanjajoč, dovoljujem si mojim p. n. odjemalcem vljudno naznaniti, da sem prevzel tu dobro znano detajlno

špecerijsko trgovino firme Ant. Krisper.

Z vljudno prošnjo, da naj se blagovoli mojemu predniku izkazano zaupanje v isti meri prenesti tudi name, bilježim

z odličnim spoštovanjem

Viktor Schiffer
(„Pri Bučarju“).

Izborna sredstvo
zoper vse

želodčne

bolezni in motenje prebave je Stomoxigen. Če boleha na hemeroidih, želodčni kislini, napenjanju, glavobolu, točenju srca, boleših v hrbtenici in v jetrah, če ste nervozni, se počutite oslabelega ali pobitega in če nimate teka, nabavite si takoj v bližnji lekarni Stomoxigen. Večji del zgoraj navedenih boleznih izvira iz infekcije čreves in se je v teh slučajih Stomoxigen izborna obnesel. Ta preparat razvija v želodcu kisik, ki umori bacile, izčisti želodec in učinkuje oživljajoče in okrepačoče. En poskus vas bo prepričal o izbornosti tega sredstva. — Dobiva se v skoraj vseh lekarnah ali pri

generalnem skladišču za Avstro-Ogrsko: Josip pl. Török, Budimpešta VI., Király utca 12.

Elektromonter

vesten, trezen in zmožen samostojnega dela pri vseh električnih napravah
se sprejme takoj kot obratovodja 2909

v stalno službo električne centrale in železnarne. — Ponudbe pri prostem stanovanju, kurjavi, luči in vrtu je stavi na A. Pogačnik, Ruše pri Mariboru.

POZOR!

Vile, stanovanjske hiše stavbne parcele v mestu kot v okolici se pod jako ugodnimi pogoji prodajo.

Posredovalnica za nakup in prodajo:

Valentin Accetto
Kolodvorska ulica šte. 8.

2860

Skoraj nov pisalni stroj

se zasebno prav ceno prodaja.
E. W. Ljubljana, Bleiweisova cesta
šte. 1/L 3. 2889

Vzgojiteljico

k 3 otrokom, zmožno slov. in nem. jezika in igranja na klavir sprejme dobra rednina na Notranjskem. Pismene ponudbe do 1. septembra t. l. na urav. »Slov. Naroda« pod šifro „Vzgojiteljica“. 2913

Izurnjen stenograf in strojepisec

(za nemški in slovenski jezik)
se sprejme v pisarni dr. Dragotina Treo, odvetnika v Gorici. Plača po dogovoru. Vstop začetkom septembra. 2919

Piccolo avtomobil

se ceno prodaja radi primanjkanja denarja poizve se pri g. Peter Škafarju, trgovcu s kolesi, motorji in s posameznimi deli. Rimska cesta št. 17. Ljubljana. — Istotam se prodaja

1 stoječi motor

pripraven za kmetijo ali za kakega obrtnika močan je 6 HP. 2910

Ventilni vozovi.

14/18, 24/28 in 40/45 HP

se dobavijo lahko takoj.

Brezventilni vozovi

25/30 in 30/35 HP

na kratek dobavni rok.

Liberška tvornica avtomobilov dr. z o z. Liberce.

Zastopstvo za Kranjsko:

Karel Čamernik & Ko., Ljubljana.

Prodaja se nova HIŠA

v Zatični na Dolenjskem
10 minut od cerkve, 20 minut od kolodvora. Krasna lega, v zdravem zraku in z lepim razgledom, 6 opremljenih sob, kuhinja in 12. metrov dolg mostovž, 3 obokane kleti, strelovod, vodnjak. Sadni vrt in vinograd s 3000 koprskimi trtami in mnogo zemljišča. Pojanila daje Ludovik Rikobelli št. 34. Zatična.

48 urah Hernial-Dragee

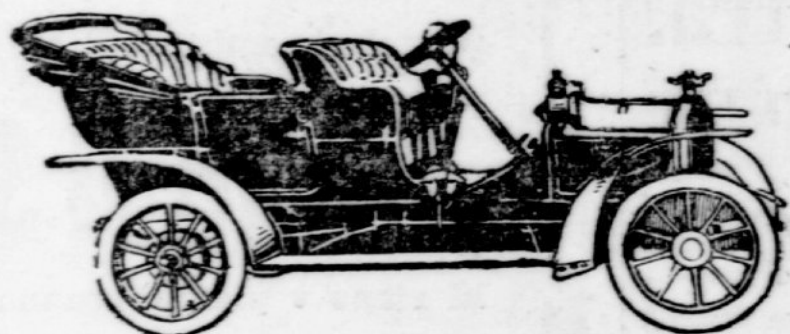
Škatlja (100 kom.) K 5.—. 2 škatlji za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lekarna Mariahilf, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

G. Skrbic Zagreb, Ilica 40.

Tvornica žaluzij rolet, lesenih in železnih vetrnic
Telefon 492.
Ceniki in troškovnik na zahtevo brezplačno.

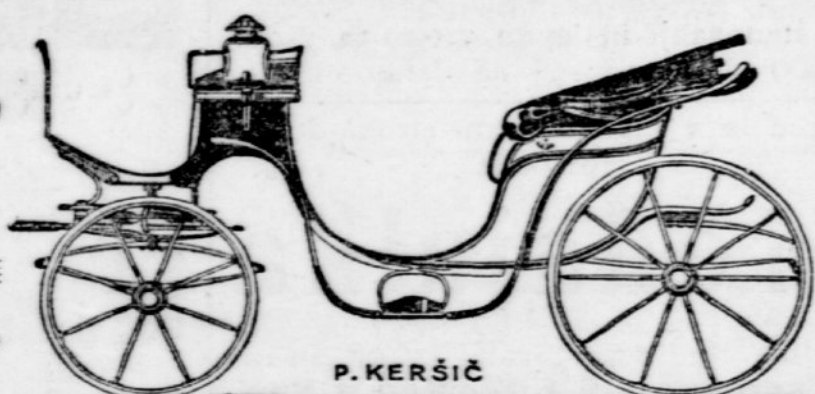
Prva kranjska tovarna vozov Peter Keršič, nasl. brata Oroszy

v Spodnji Šiški pri Ljubljani
prodaja zaradi prevelike zaloge vozov, eno- in dvo-vprežne vozove pod ceno.

Obenem priporoča svojo bogato zalogo drugih vozov ter pošlje cenike brezplačno.
Tudi vsa tozadevna popravila in dela se po najnižji ceni izvršujejo. 2611

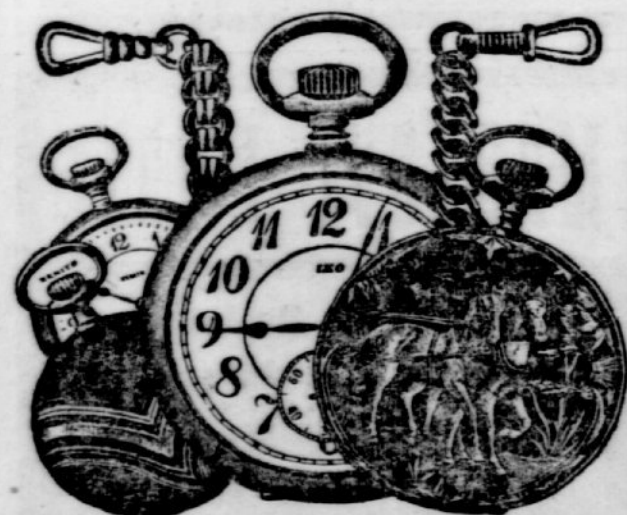
Tovarna izdeluje tudi avtomobilске karoserije za vse vrste avtomobilov.

Mestni trg šte. 25. H. Suttner, Ljubljana Mestni trg šte. 25.

Lastna protokolirana tovarna ur v Svisi.

Največja zaloga ur, juvelov, zlatnine in srebrnine.

Tovarniška znamka „IKO“
Zastopstvo tvornice ur „ZENITH“.

CENIKI ZASTONJ IN POŠTNINE PROSTO!

Odda se vinska klet

v Selenburgovi ulici šte. 6 takoj ali pozneje.

Poizve se istotam v II. nadstr., desno.

Išče se prodajalka

za manufakturno stroko, prva moč v starosti 25—28 let, zmožna popolnoma slovensčine in nemščine. Ponudbe pod „manufaktura 2920“ s sliko in navedbo plače na upravnishvo »Slovenskega Naroda« do konca t. m. 2920

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi 2387

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5. Temnica na razpolago. Zunanja naročila z obratno pošto. — Zahtevajte cenike!

„SLAVIJA“

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

Rezervni fond K 58,461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123,257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa poslanila daje: Cigar pisarne so v lastnej bančni hiši Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Telefon šte. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Telefon šte. 16. 982

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.